

|                                                        |                                                    |                 |                          |
|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-----------------|--------------------------|
| <b>Onderwerp:</b> Ontwerp Bestuursrapportage 2012 no.2 |                                                    | Nummer: 622780  |                          |
| In D&H:                                                | 05-03-2013                                         | Steller:        | MO FIN                   |
| In Cie:                                                | <input checked="" type="checkbox"/> BMZ 19-03-2013 | Telefoonnummer: | 5900                     |
|                                                        | <input type="checkbox"/> SKK                       | Afdeling:       | Management ondersteuning |
| In AB:                                                 | 17-04-2013                                         |                 |                          |
| Portefeuillehouder:                                    | Kromwijk                                           |                 |                          |

Dit onderwerp wordt geagendeerd

☐ ter kennisneming

☒ ter consultering      Alvorens het college deze rapportage definitief vaststelt en uitbrengt aan het algemeen bestuur, wordt de commissie BMZ geconsulteerd over het ontwerp. De leden van de commissie SKK worden voor deze consultering uitgenodigd om bij de commissie BMZ aan te schuiven. Op die manier kunnen waar nodig nog zaken worden toegelicht en kan het college in de definitieve rapportage desgewenst nog zaken verduidelijken.

☐ ter advisering

☐

### Korte inhoudelijke omschrijving:

#### Voorstel:

Bijgaand ontvangt u ter consultering het ontwerp van de door ons college uit te brengen bestuursrapportage 2012 no.2 (DM 618707).

#### Aanleiding:

Ingevolge artikel 10, tweede lid, van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 juni 2010) informeert het college het algemeen bestuur door middel van tussentijdse rapportages (bestuursrapportage 1 en bestuursrapportage 2) over de realisatie van het beleid dat in de begroting is opgenomen en over de uitvoering van investeringen. Op basis van deze rapportages wordt het algemeen bestuur in staat gesteld om beleid bij te stellen, met name in de voorjaarsnota 2013 en in de begroting 2014 als de rapportages daartoe aanleiding geven. Eventueel kan de rapportage ook aanleiding zijn voor een wijziging in de lopende begroting.

#### Bereikte resultaten ultimo 2012

##### Beleidsinhoudelijke resultaten

Wat HDSR doet om de gestelde beleidsdoelstellingen te bereiken wordt gemeten met prestatie-indicatoren. In 2012 zijn 17 doelstellingen gedefinieerd en vertaald in 64 prestatie-indicatoren. Deze prestatie-indicatoren worden beoordeeld op de aspecten (T)ijd, (K)waliteit en (G)eld. 29 prestatie-indicatoren scoren op alle drie de aspecten goed op schema. Eén prestatie-indicator m.b.t. de Rwzi is komen te vervallen, omdat het bestuur op een andere wijze op de hoogte gehouden wordt van de ontwikkeling rondom de rwzi Utrecht.

De resterende 34 prestatie-indicatoren scoren op één of meerdere aspecten een voldoende (24 PI's) of een onvoldoende (10 PI's). De meeste afwijkingen hebben betrekking op het aspect Tijd.

##### Financiële resultaten

##### Exploitatie

Het gerealiseerde resultaat 2012 ligt in lijn met het begrote resultaat 2012 bij de gewijzigde begroting en komt uit op 3,5 mln nadelig. Dit betreft een afwijking van 0,2 mln ten opzichte van het begrote resultaat in de gewijzigde begroting 2012. Het resultaat ontstaat uit een nadeel op de kosten en overige opbrengsten van 0,651 mln. Daar tegenover zijn er hogere belastingopbrengsten van 0,44 mln.

##### Investeringen

De bruto investeringsuitgaven 2012 bedragen 35,5 mln. Hiermee wordt een relatieve uitputting van 105% van het taakstellende investeringsniveau in 2012 gerealiseerd. Ten opzichte van 2011 is dit een toename van 18%. Uit de analyse van de uitgaven op projecten in 2012 blijkt dat er een inhaalslag van projecten uit voorgaande jaren heeft plaatsgevonden.

## **Wat vindt het college van de bereikte resultaten ultimo 2012?**

### *Beleidsinhoudelijke resultaten*

Om het werk gedaan te krijgen worden alle zeilen bijgezet te worden om binnen de gestelde tijd en met de aanwezige middelen de doelen te realiseren. In totaal wordt er op Kwaliteit, Tijd en Geld op 10 prestatie-indicatoren rood gescoord en dus kritisch voor de einddoelstelling gescoord. Dit is in de meeste gevallen bij de factor tijd aan de orde.

Het college is van mening dat de in de toekomstige bestuursrapportages meer aandacht besteed moet worden aan het benoemen van de bijsturingmaatregelen. De huidige bestuursrapportage is hierin nog te veel constaterend en te toelichtend en zal meer een sturend karakter moeten krijgen.

### *Financiële resultaten*

#### Exploitatie

Het gerealiseerde resultaat ligt in lijn met het begrote resultaat bij de gewijzigde begroting. Op een begroting met een kostentotaal van 119,2 mln betekent dit een afwijking die kleiner is dan 3%. De hogere belastingopbrengst bezien wij als positieve prestatie en meevaller. Bezien als afwijking van het totaal van de belastingopbrengsten is deze afwijking kleiner dan 1%. Beide afwijkingen bevinden zich volgens ons binnen aanvaardbare en verklaarbare marges.

#### Investerings

Het college is tevreden over het hoge realisatiepercentage (105%) op de jaarschijf 2012 oftewel het taakstellend investeringsniveau.

De inspanning om meer grip te krijgen op het investeringsniveau binnen de programma's werpt zijn vruchten af. De hoge realisatie van de investeringsuitgaven op het programma Primaire en regionale Waterkeringen (178%) heeft te maken met het afwikkelen van het oude GOP Primaire Waterkeringen en het opstarten van de nieuwe GOP.

Het college acht het van groot belang dat de projecten binnen de gestelde kaders worden gerealiseerd. Met deze Burap wordt het algemeen bestuur apart gerapporteerd over de watergebiedsplannen en is een overzicht met lopende projecten per 31-12-2012 toegevoegd.

## **Bestuursrapportage in relatie tot andere planning- & control instrumenten**

Naast de bestuursrapportage worden met ingang van 2011 ook tweemaal per jaar aan het algemeen bestuur overzichten verstrekt die zich met name richten op de stand van zaken t.a.v. de realisatie van de investeringsplanning voor dat jaar, zodat het algemeen bestuur ook tussen de bestuursrapportages door de vinger aan de pols kan houden.

De tussentijdse resultaten van bestuursrapportage 2011 no.1 zijn reeds waar nodig betrokken bij de begroting 2013. In het ontwerp van de Voorjaarsnota 2013 (meerjarenraming 2014 – 2017) worden de ontwikkelingen van de heffingsmaatstaven zoals die zich aftekenen in deze bestuursrapportage 2012 no. 2 meegenomen.

De inhoud van deze bestuursrapportage vormt verder geen aanleiding voor het college om op dit moment met een voorstel te komen tot wijziging van de begroting 2013. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2012 is er een moment om dat opnieuw te bekijken. Dan is er ook meer bekend over de stand van zaken in het lopende begrotingsjaar.

Het algemeen bestuur kan de inhoud van de bestuursrapportage 2012 no. 2 betrekken bij de beraadslagingen en besluitvorming over de voorjaarsnota 2013 (meerjarenraming 2014-2017).

## **Ontwerp Bestuursrapportage 2012 no. 2**

Versie: DOCS-#618707-v5-Burap\_2012\_no\_\_2\_Totaal\_boekwerk

- ☐ Voorjaarsnota
- ☐ Begroting
- ☐ Bestuursrapportage no. 1
- ☒ Bestuursrapportage no. 2
- ☐ Jaarrekening en jaarverslag

## Samenvatting:

### Financieel beeld

Het gerealiseerde resultaat 2012 ligt in lijn met het begrote resultaat 2012 bij de gewijzigden begroting en komt uit op 3,5 mln nadelig. Dit betreft een afwijking van 0,2 mln ten opzichte van het begrote resultaat in de gewijzigde begroting 2012. Het resultaat ontstaat uit een nadeel op de kosten en overige opbrengsten van 0,651 mln. Daartegenover zijn er hogere belastingopbrengsten van 0,44 mln.

In 2012 is de begroting middels een tweetal begrotingswijzigingen aangepast. In onderstaande tabel zijn de wijzigingen op de verschillende onderdelen uiteengezet

| (Bedragen zijn in miljoenen €)            | Begroting 2012 Initieel (1) | 1 <sup>e</sup> begrotings-Wijziging 2012 (2) | 2 <sup>e</sup> begrotings-Wijziging 2012 (3) | Begroting 2012 na 2 <sup>e</sup> begrotings-wijziging (=1 t/m 3) |
|-------------------------------------------|-----------------------------|----------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| Totale kosten                             | 116,700                     | 0,558                                        | 1,968                                        | 119,220                                                          |
| Totale overige opbrengsten                | 16,300                      | -                                            | -                                            | 16,300                                                           |
| <b>Saldo kosten – overige opbrengsten</b> | <b>100,400</b>              | <b>0,558</b>                                 | <b>1,968</b>                                 | <b>102,920</b>                                                   |
| Netto bijdrage belastingcategorieën       | 98,600                      | 0,500                                        | 0,500                                        | 99,600                                                           |
| Mutaties reserves (onttrekking)           | 1,800                       | 0,058                                        | 1,468                                        | 3,320                                                            |
| <b>Saldo</b>                              | -                           | -                                            | -                                            | -                                                                |

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de begrote onttrekking uit reserves na verwerking van de begrotingswijzigingen 3,32 mln bedraagt. Met het verwachte resultaat 2012 komt de totale onttrekking uit reserves op 3,5 mln.

### Investeringsuitgaven

De bruto investeringsuitgaven 2012 bedragen 35,5 mln. Hiermee wordt een relatieve uitputting van 105% van het taakstellende investeringsniveau gerealiseerd in 2012. Ten opzichte van 2011 is dit een toename van 18%.

Uit de analyse van de uitgaven op projecten in 2012 blijkt dat er een inhaalslag van projecten uit voorgaande jaren heeft plaatsgevonden.

### Prestatie-indicatoren

Wat HDSR doet om de gestelde beleidsdoelstellingen te bereiken wordt gemeten met prestatie-indicatoren. In tabel 5 op pagina 7 samengevat weergegeven. In 2012 zijn 17 doelstellingen gedefinieerd en vertaald in 64 prestatie-indicatoren. Een van deze prestatie-indicatoren is niet door het college beoordeeld. De overige prestatie-indicatoren worden beoordeeld op de aspecten (T)ijd, (K)waliteit en (G)eld. Van 64 PI hebben er 34 een afwijkend kleuroordeel. Een aantal PI's scoren op meerdere facetten oranje en rood.

In totaal gaat het om  $63 \times 3$  (K/T/G) = 189 beoordelingen. In onderstaande tabel wordt de beoordeling van PI's naar categorie (kleur) weergegeven.

| Beoordeling   | Aantal     | % van totaal |
|---------------|------------|--------------|
| Groen         | 145        | 77%          |
| Oranje        | 30         | 16%          |
| Rood          | 14         | 7%           |
| <b>Totaal</b> | <b>189</b> | <b>100%</b>  |

De meeste afwijkingen hebben betrekking op het criterium tijd.

## **Wat vindt het college van de ultimo 2012 bereikte resultaten?**

### *Financieel beeld*

De gerealiseerde resultaat ligt in lijn met het begrote resultaat bij de gewijzigde begroting. Op een begroting met een kostentotaal van 119,2 mln bedraagt betekent dit een afwijking die kleiner is dan 3%. De hogere belastingopbrengst bezien wij als positieve prestatie en meevaller. Bezien als afwijking van het totaal van de belastingopbrengsten is deze afwijking kleiner dan 1%. Beide afwijkingen bevinden zich volgens ons binnen aanvaardbare en verklaarbare marges.

### *Investeringsuitgaven*

Het college is tevreden over het hoge realisatiepercentage (105%) op de jaarschijf 2010 oftewel het taakstellend investeringsniveau.

2012. De inspanning om meer grip te krijgen op het investeringsniveau binnen de programma's werpt zijn vruchten af.

De hoge realisatie van de investeringsuitgaven op het programma Primaire en regionale Waterkeringen (178%) heeft te maken met het afwikke-

len van het oude GOP Primaire Waterkeringen en het opstarten van de nieuwe GOP.

Het college acht het van groot belang dat de projecten binnen de gestelde kaders worden gerealiseerd. Met deze Burap wordt het algemeen bestuur apart gerapporteerd over de watergebiedsplannen (zie bijlage IV) en is in bijlage V een overzicht met lopende projecten per 31-12-2012 toegevoegd.

### *Prestatie-indicatoren*

Om het werk gedaan te krijgen dienen alle zeilen bijgezet te worden om binnen de gestelde tijd en met de aanwezige middelen de doelen te realiseren. In totaal wordt er op Kwaliteit, Tijd en Geld op 10 prestatie-indicatoren rood gescoord en dus kritisch voor de einddoelstelling gescoord. Dit is in de meeste gevallen bij de factor tijd aan de orde.

Het college is van mening dat de in de toekomstige bestuursrapportages meer aandacht besteed moet gaan worden aan de bijsturingmaatregelen. De huidige bestuursrapportage is te veel constaterend en toelichtend en zal meer een sturend karakter moeten krijgen. .

# Inhoud

## Samenvatting

|                       |                                                                  |           |
|-----------------------|------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1.                    | Voorwoord en leeswijzer .....                                    | 5         |
| 2.                    | Bestuursrapportage in één oogopslag .....                        | 7         |
| 3.                    | Programma's.....                                                 | 10        |
| 4.                    | Belastingopbrengsten.....                                        | 33        |
| 5.                    | Investeringsen .....                                             | 34        |
| 6.                    | Paragrafen.....                                                  | 36        |
| 2.1                   | Uitgangspunten en normen .....                                   | 36        |
| 2.2                   | Bedrijfsvoering.....                                             | 36        |
| 2.3                   | Paragraaf weerstandsvermogen .....                               | 43        |
| 2.4                   | Financiering .....                                               | 45        |
| <b>Bijlagen .....</b> |                                                                  | <b>49</b> |
| Bijlage I:            | Afkorting en Begrippen.....                                      | 49        |
| Bijlage II            | Nog openstaande prestatie indicatoren uit burap 2011 no. 2 ..... | 51        |
| Bijlage III           | Begroting en realisatie ultimo 2012 Muskusrattenbeheer .....     | 52        |
| Bijlage IV            | Rapportage format Watergebiedsplannen .....                      | 54        |
| Bijlage V             | Overzicht lopende investeringsprojecten per 31-12-2012 .....     | 56        |

# 1. Voorwoord en leeswijzer

## Voorwoord

Twee maal per begrotingsjaar brengt het college de bestuursrapportage, als onderdeel van de Planning & Controlcyclus, uit aan het algemeen bestuur. Het college geeft hiermee invulling aan artikel 10, tweede lid, van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Deze cyclus begint met de voorjaarsnota die op hoofdlijnen het beleid voor de volgende 4 jaren weergeeft en waar ook een meerjarenraming in wordt afgegeven. De volgende stap in de cyclus is de begroting waarin de eerste jaarschijf van de voorjaarsnota nader wordt uitgewerkt. De bestuursrapportage geeft vervolgens antwoord op het resultaat van de drie W-vragen die in de begroting zijn gesteld:

- Wat willen we bereiken?
- Wat doen we ervoor?
- Wat zijn de kosten?

De bestuursrapportage 2012 no. 2 geeft inzicht in de doelrealisatie per eind 2012. Bovendien geeft deze rapportage inzicht in het saldo van de kos-

ten en overige opbrengsten alsmede de belastingopbrengsten per ultimo 2012.

De uitkomsten van de bestuursrapportage no. 2 geven met redelijke zekerheid de voorlopige cijfers weer van de later door het algemeen bestuur vast te stellen jaarrekening. Vanaf 2011 worden naast de bestuursrapportages tussentijds (voor de zomervakantie en voor de begrotingsvaststelling) overzichten verstrekt met de stand van zaken van de investeringsplanning.

## Leeswijzer

### Doelstellingen en prestatie-indicatoren (PI)

In hoofdstuk 3 Programma's beoordelen we de geleverde prestaties aan de hand van de volgende criteria:

- Kwaliteit (K);
- Tijd (T);
- Geld (G).

In totaal gaat het om  $64 \times 3$  (K/T/G) = 192 beoordelingen.

Tabel 1 – Symbolen en definitie

| Definitie                                    | Symbool |
|----------------------------------------------|---------|
| goed op schema                               | ++      |
| voldoende, niet op schema maar niet kritisch | +/-     |
| onvoldoende, niet op schema en kritisch      | --      |

### Werkwijze beoordelingen bestuursrapportage 2012 no. 2

In de beoordeling is gekeken naar de resultaten in kwaliteit (K), tijd (T) en geld (G). Daarbij moet worden opgemerkt dat het criterium geld in relatie tot de andere criteria wordt beoordeeld. Daarmee wordt bedoeld dat bij de beoordeling van het criterium geld rekening wordt gehouden met de voortgang van het project in de tijd. Als bijvoorbeeld de realisatie van een project in de tijd achter ligt en de uitgaven ook in verhouding achterblijven, dan wordt de tijd oranje of zelfs rood beoordeeld, maar geld groen. Blijven de uitgaven bij een project die in de tijd achter ligt niet in verhouding achter dan dient nagegaan te worden of de tijdsvertraging uiteindelijk tot een hogere uitgaven leidt. Wanneer dit het geval is ook al overschrijden de uitgaven op dit moment nog niet het budget dan dient geld toch oranje of zelfs rood te worden gepresenteerd. De gevolgen van de BTW stijging per oktober 2012 en de toekomstige inflatie ontwikkeling afgezet tegen de gestelde nullijn is in de beoordeling van (G) nog niet gemaakt. Deze afweging zal vanaf Bestuursrapportage 2013 no. 1 mee worden genomen.

De reden van een afwijkend kleuroordeel ten opzichte van wat je zou verwachten op basis van de realisatie 2012, wordt vermeld in de toelichting. In de toelichting wordt verder vermeld waarom kleuroordelen anders dan groen zijn. Hierbij worden de volgende vragen beantwoord;

- 1) *Wat is de omvang van de afwijking?*
- 2) *Wat is de reden en/of oorzaken van de afwijkingen?*
- 3) *Wat zijn de gevolgen van de afwijkingen?*
- 4) *Wat zijn de genomen of te nemen bijsturingmaatregelen?*

#### *Bestuursrapportage in één oogopslag*

In hoofdstuk 2 treft u een samenvatting aan van de cijfers, uitgesplitst naar programma's, kostensoorten en belastingcategorieën. Bovendien treft u een overzicht aan van de doelstellingen en prestatie-indicatoren per programma.

## 2. Bestuursrapportage in één oogopslag

Tabel 2 – Verantwoording per bestuurlijk thema en programma

|                                                        | Begroting<br>2012<br><i>Na 2e wijziging</i> | Realisatie<br>2012 | Resultaat<br>2012 |          |
|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------|--------------------|-------------------|----------|
| <b>Kosten</b>                                          |                                             |                    |                   |          |
| <b>Veiligheid</b>                                      | 20,7                                        | 20,6               | 0,1               | V        |
| Primaire, regionale en overige waterkeringen           | 20,4                                        | 20,4               | 0,0               | V        |
| Calamiteitenzorg                                       | 0,3                                         | 0,2                | 0,1               | V        |
| <b>Voldoende water</b>                                 | 27,0                                        | 28,6               | 1,6               | N        |
| Watersysteembeheer                                     | 23,8                                        | 25,5               | 1,7               | N        |
| Beperking wateroverlast                                | 3,2                                         | 3,1                | 0,1               | V        |
| <b>Schoon water</b>                                    | 50,3                                        | 49,7               | 0,6               | V        |
| Kwaliteit van het oppervlaktewater                     | 3,4                                         | 3,2                | 0,1               | V        |
| Zuiveringsbeheer                                       | 47,0                                        | 46,5               | 0,5               | V        |
| <b>Bestuur, middelen &amp; maatschappij</b>            | 21,0                                        | 21,4               | 0,4               | N        |
| Lastendruk                                             | 3,9                                         | 3,9                | 0,0               | -        |
| Maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid |                                             | -                  | -                 | -        |
| Tevredenheid belanghebbenden                           | -                                           | -                  | -                 | -        |
| Bestuur en organisatie                                 | 17,1                                        | 17,5               | 0,4               | N        |
| <b>Totaal kosten</b>                                   | <b>119,0</b>                                | <b>120,3</b>       | <b>1,3</b>        | <b>N</b> |
| <b>Overige opbrengsten</b>                             |                                             |                    |                   |          |
| <b>Veiligheid</b>                                      | 8,3                                         | 8,5                | 0,1               | V        |
| Primaire, regionale en overige waterkeringen           | 8,3                                         | 8,5                | 0,1               | V        |
| Calamiteitenzorg                                       | 0,0                                         | 0,0                | 0,0               |          |
| <b>Voldoende water</b>                                 | 3,6                                         | 3,4                | 0,3               | N        |
| Watersysteembeheer                                     | 3,4                                         | 3,2                | 0,2               | N        |
| Beperking wateroverlast                                | 0,2                                         | 0,2                | 0,1               | N        |
| <b>Schoon water</b>                                    | 2,3                                         | 2,2                | 0,1               | N        |
| Kwaliteit van het oppervlaktewater                     | 0,0                                         | 0,1                | 0,0               |          |
| Zuiveringsbeheer                                       | 2,3                                         | 2,2                | 0,1               | N        |
| <b>Bestuur, middelen &amp; maatschappij</b>            | 1,9                                         | 2,7                | 0,8               | V        |
| Lastendruk                                             | 0,3                                         | 0,7                | 0,4               | V        |
| Maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid | -                                           | -                  | -                 |          |
| Tevredenheid belanghebbenden                           | -                                           | -                  | -                 |          |
| Bestuur en organisatie                                 | 1,7                                         | 2,0                | 0,3               | V        |
| <b>Totaal overige opbrengsten</b>                      | <b>16,1</b>                                 | <b>16,7</b>        | <b>0,7</b>        | <b>V</b> |
| <b>Saldo kosten en overige opbrengsten</b>             | <b>102,9</b>                                | <b>103,6</b>       | <b>0,7</b>        | <b>N</b> |

Bedragen zijn in miljoenen euro's

1 Doordat in deze bestuursrapportage is gerekend met niet-afgeronde bedragen kunnen de totaaltellingen ogenschijnlijk afwijken

Tabel 3 – Verantwoording per kosten- en opbrengstensoort

|                                                     | Begroting<br>2012<br><i>Na 2e wijziging</i> | Realisatie<br>2012 | Resultaat<br>2012 |          |
|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------|--------------------|-------------------|----------|
| <b>Kosten</b>                                       |                                             |                    |                   |          |
| Overige kosten                                      | 54,0                                        | 55,2               | 1,3               | N        |
| Personeelskosten                                    | 30,8                                        | 30,8               | 0,1               | N        |
| Afschrijvingskosten                                 | 23,9                                        | 24,1               | 0,2               | N        |
| Rentekosten                                         | 10,4                                        | 10,2               | 0,2               | V        |
|                                                     |                                             |                    |                   |          |
| <b>Totaal kosten</b>                                | <b>119,0</b>                                | <b>120,3</b>       | <b>1,3</b>        | <b>N</b> |
|                                                     |                                             |                    |                   |          |
| <b>Overige opbrengsten</b>                          |                                             |                    |                   |          |
| Overige opbrengsten, excl. geactiveerde lasten      | 11,7                                        | 13,1               | 1,4               | V        |
| Geactiveerde personeelslasten (incl. baggeren)      | 3,2                                         | 2,7                | 0,5               | N        |
| Geactiveerde rente                                  | 1,2                                         | 1,0                | 0,2               | N        |
|                                                     |                                             |                    |                   |          |
| <b>Totaal overige opbrengsten</b>                   | <b>16,1</b>                                 | <b>16,7</b>        | <b>0,7</b>        | <b>V</b> |
|                                                     |                                             |                    |                   |          |
| <b>Saldo kosten en overige opbrengsten</b>          | <b>102,9</b>                                | <b>103,6</b>       | <b>0,7</b>        | <b>N</b> |
|                                                     |                                             |                    |                   |          |
| <b>Netto bijdrage belastingcategorieën</b>          |                                             |                    |                   |          |
| Netto bijdrage belastingcategorieën                 | 99,6                                        | 100,1              | 0,4               | V        |
|                                                     |                                             |                    |                   |          |
| <b>Mutaties reserves</b>                            |                                             |                    |                   |          |
| Toevoeging reserves                                 | -                                           | -                  | -                 |          |
| Onttrekking reserves                                | 3,3                                         | 3,5                | 0,2               | N        |
|                                                     |                                             |                    |                   |          |
| <b>Saldo na netto bijdrage en mutaties reserves</b> | <b>-</b>                                    | <b>-</b>           | <b>-</b>          |          |

Bedragen zijn in Miljoenen euro's

Tabel 4 – Netto bijdrage per belastingcategorie

|                                              | Begroting<br>2012<br><i>Na 2e wijziging</i> | Realisatie<br>2012 | Resultaat<br>2012 |          |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------|--------------------|-------------------|----------|
| <b>Netto bijdrage per belastingcategorie</b> |                                             |                    |                   |          |
| Watersysteemheffing ingezetenen              | 19,0                                        | 18,9               | 0,1               | N        |
| Watersysteemheffing overig ongebouwd         | 3,7                                         | 3,6                | 0,1               | N        |
| Watersysteemheffing natuur                   | 0,0                                         | 0,0                | 0,0               | -        |
| Watersysteemheffing gebouwd                  | 25,9                                        | 26,6               | 0,7               | V        |
| Zuiveringsheffing                            | 51,0                                        | 50,7               | 0,3               | N        |
| Verontreinigingsheffing                      | -                                           | 0,1                | 0,1               | V        |
|                                              |                                             |                    |                   |          |
| <b>Totaal netto bijdrage</b>                 | <b>99,6-</b>                                | <b>100,1-</b>      | <b>0,4</b>        | <b>V</b> |

Bedragen zijn in miljoenen euro's

Doordat in deze bestuursrapportage is gerekend met niet-afgeronde bedragen kunnen de totaalstellingen ogenschijnlijk afwijken

Tabel 5 - Overzicht programma's, doelstellingen en Prestatie-indicatoren (PI)

| Bestuurlijk thema en programma                                        | Doelstelling                                                                                                                         | Maatregelen/PI | Aantal PI rood/ oranje |
|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------------------------|
| <b>Veiligheid</b>                                                     |                                                                                                                                      |                |                        |
| 1. Primaire, regionale en overige waterkeringen                       | Doelstelling 1 - Waterkeringen voldoen aan de normen (wettelijk/provinciaal/HDSR)                                                    | 1 t/m 6        | 5                      |
|                                                                       | Doelstelling 2 - Het beperken van de gevolgen van overstromingen                                                                     | 7              | 1                      |
|                                                                       | Doelstelling 3 - Waterkeringen worden niet door muskusratten verzwakt                                                                | 8              | -                      |
| 2. Calamiteitenzorg                                                   | Doelstelling 4 - Een doelmatig en doeltreffend functionerend calamiteitenzorgsysteem                                                 | 9              | -                      |
| <b>Voldoende water</b>                                                |                                                                                                                                      |                |                        |
| 3. Watersysteembeheer                                                 | Doelstelling 5 - Een waterregime dat aansluit op de functies van het gebied.                                                         | 10 t/m 22      | 10                     |
|                                                                       | Doelstelling 6 - Realiseren van een duurzaam, klimaat bestendig en veilig functionerend watersysteem.                                | 23             | -                      |
| 4. Beperking wateroverlast (voorheen Nationaal Bestuursakkoord Water) | Doelstelling 7 - De regionale watersystemen zijn in 2015/2027 conform Bestuursakkoord Water op orde.                                 | 24 t/m 25      | 2                      |
| <b>Schoon water</b>                                                   |                                                                                                                                      |                |                        |
| 5. Kwaliteit van het oppervlaktewater                                 | Doelstelling 8 - Verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater                                                               | 26 t/m 34      | 6                      |
| 6. Zuiveringsbeheer                                                   | Doelstelling 9 - Goede kwaliteit van het oppervlaktewater                                                                            | 35 t/m 42      | 3                      |
|                                                                       | Doelstelling 10 - Zuiveren van alle aanbod van afvalwater tegen wettelijk en in specifieke gevallen strengere gebiedsgerichte normen | 43 t/m 45      | -                      |
|                                                                       | Doelstelling 11 - Energie-efficiëntie verbeteren bij zuiveringstechnische werken                                                     | 46 t/m 51      | 5                      |
| <b>Bestuur, middelen en maatschappij</b>                              |                                                                                                                                      |                |                        |
| 7. Lastendruk                                                         | Doelstelling 12 - Betere dienstverlening door een evenwichtige belastingheffing tegen zo laag mogelijke kosten                       | 52 t/m 53      | -                      |
| 8. Tevredenheid belanghebbenden                                       | Doelstelling 13 - Het waterschap is zichtbaar in de samenleving                                                                      | 54 t/m 59      | 1                      |
|                                                                       | Doelstelling 14 - Integreren vaarwegbeheer in het waterbeheer                                                                        | 60             | 1                      |
|                                                                       | Doelstelling 15 - Verlenen van vergunningen binnen de proceduretijd                                                                  | 61             | -                      |
|                                                                       | Doelstelling 16 - Vergroting beleving door recreëren, cultuur en landschap                                                           | 62 t/m 63      | -                      |
| 9. Maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid             | Doelstelling 17 - Duurzaamheidscriteria worden toegepast bij het inkopen en aanbesteden                                              | 64             | -                      |

### 3. Programma's

#### Algemeen

In dit hoofdstuk beoordelen we de geleverde prestaties aan de hand van de volgende criteria:

- Kwaliteit (K);
- Tijd (T);
- Geld (G)

Verder kijken we naar het programmaresultaat.

#### Thema Veiligheid

#### 3.1 Primaire, regionale en overige waterkeringen

##### Doelstelling 1 - Waterkeringen voldoen aan de normen (wettelijk/provinciaal/HDSR)

| Nr. | Maatregel                                                      | PI/afpraak                                                        | Realisatie 2011                          | Norm 2012                                                                         | Realisatie 2012                                                                                                            | Einddoelstelling                                     | K   | T   | G   |
|-----|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|-----|-----|-----|
| 01. | Opstellen GOP primaire waterkeringen                           | Bestuurlijk vastgesteld GOP                                       | Project is opgestart                     | GOP vastgesteld                                                                   | Veldinventarisatie benodigde maatregelen en kosten is uitgevoerd. Extra inventarisatie bijzondere constructies uitgevoerd. | GOP vastgesteld in 2013                              | +/+ | +/- | +/+ |
| 02. | Uitvoeren van toetsing van de regionale waterkeringen          | Toetsverslag vastgesteld door college mei 2012                    | 80%                                      | 100% gedetailleerde toetsing gereed                                               | Gedetailleerde toetsing is vastgesteld door college                                                                        | Toetsing gereed in 2012                              | +/+ | +/+ | +/+ |
| 03. | Uitvoeren van het Groot Onderhoudsplan Regionale waterkeringen | Cumulatief aantal kilometers uitgevoerde kadeverbetering per jaar | 19 km voorbereid en 5 km gereed          | 162 km voorbereid <sup>1</sup> en 144 km gereed <sup>2</sup>                      | 187 km voorbereid en 134 km gereed                                                                                         | 316 kilometer voldoet in 2020 aan de norm.           | +/+ | +/- | +/+ |
| 04. | Opstellen van een beleidsnota overige waterkeringen            | Bestuurlijk vastgestelde beleidsnota overige waterkeringen        | Plan van aanpak gereed + pilot opgestart | Vastgestelde nota                                                                 | Pilot voor Eiland van Schalkwijk is afgerond.                                                                              | Beleidsplan vastgesteld in 2012                      | +/+ | +/- | +/+ |
| 05. | Opstellen van legger voor alle waterkeringen                   | Bestuurlijk vastgestelde legger                                   | Nee                                      | 50% Legger overige waterkeringen gereed, 50% legger primaire waterkeringen gereed | Niet gestart; wacht op beleidsnota overige waterkeringen.                                                                  | Voor alle waterkeringen in 2013 vastgestelde leggers | +/+ | +/- | +/+ |
| 06. | Evalueren en bijstellen beheer- en beleidsplan waterkeringen   | Bestuurlijk vastgesteld beleidsplan                               | Concept 80% gereed                       | Beleidsplan vastgesteld                                                           | Beleidsplan gereed voor interne bespreking. Bestuurlijke aandachtspunten zijn afgestemd met portefeuillehouders.           | Beleidsplan waterkeringen gereed in 2012             | +/+ | +/- | +/+ |

<sup>1</sup> definitie: cumulatief aantal km regionale waterkering waarvan de voorbereidingsfase eind 2012 is afgerond.

<sup>2</sup> definitie: aantal km regionale waterkering waarvan de uitvoeringsfase eind 2012 is afgerond en dat daarmee voldoet aan de toetsingscriteria regionale waterkeringen

## Doelstelling 2 - Het beperken van de gevolgen van overstromingen

| Nr. | Maatregel                                                            | PI/afpraak                                     | Realisatie 2011                        | Norm 2012                          | Realisatie 2012                                                                                                                                                                                                           | Einddoelstelling               | K   | T   | G   |
|-----|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|----------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|-----|-----|-----|
| 07. | Opstellen van een compartimenteringsplan voor het boezemstelsel HDSR | Bestuurlijk vastgesteld compartimenteringsplan | Studie compartimentering is uitgevoerd | Vastgesteld compartimenteringsplan | Onderzoek naar effecten van compartimentering is gereed. Plan van aanpak is opgesteld en besproken met PoHo Compartimenteringsplan (beschrijving hoe te compartimenteren) wordt opgenomen in CBP Regionale waterkeringen. | Plan wordt vastgesteld in 2013 | +/- | -/- | +/+ |

## Doelstelling 3 - Waterkeringen worden niet door muskusratten verzwakt

| Nr. | Maatregel                           | PI/afpraak                                           | Realisatie 2011      | Norm 2012            | Realisatie 2012      | Einddoelstelling                          | K   | T   | G   |
|-----|-------------------------------------|------------------------------------------------------|----------------------|----------------------|----------------------|-------------------------------------------|-----|-----|-----|
| 08. | Muskusratte-beheer in gebied HDSR   | Aantal muskusratten vangsten per kilometer watergang | 0,57 v/km (0,20 v/u) | 0,68 v/km (0,23 v/u) | 0,47 v/km (0,17 v/u) | 0,26 v/km (0,14 vangsten per uur) in 2015 | +/+ | +/+ | +/+ |
|     | Muskusratte-beheer in totaal gebied | Aantal muskusratten vangsten per kilometer watergang | n.v.t.               | n.v.t.               | 0,24 v/KM (0,16 v/u) | 0,16 v/km In 2015                         |     |     |     |

### Toelichting

#### Prestatie-indicator nr. 1

##### **GOP Primaire waterkeringen (=PWK):**

In de tweede helft van 2012 zijn aanvullend op de veldinventarisatie van de primaire waterkering ook de bijzondere constructies geïnspecteerd en de te verwachten levensduur en onderhouds- en vervangingskosten geïnterpreteerd. Dit is gedaan om een compleet beeld te geven van de groot-onderhoudskosten van de primaire waterkering met de daarinliggende constructies voor de komende 10 jaar. Door deze aanvullende inventarisatie is echter de planning opgeschoven. Maatregel: Extra inventarisatie is uitgevoerd. GOP PWK is in januari 2013 ambtelijk gereed en wordt in de vergadering van het Algemeen Bestuur van juni 2013 ter vaststelling aangeboden.

#### Prestatie-indicator nr. 3

##### **Uitvoering Groot onderhoudsplan Regionale waterkeringen (=RWK):**

Als gevolg van het doorlopen van de procedure voor de Waterwet en de interne procedure voor vaststelling lopen de projecten vertraging op en schuift de planning op. Maatregel: Eind 2012 zijn we gestart met de evaluatie en actualisatie van het GOP RWK. In de actualisatie welke in maart 2013 aan het college wordt aangeboden, wordt gekeken of de einddoelstelling nog steeds haalbaar is binnen de huidige randvoorwaarden (tijd, geld, kwaliteit).

#### Prestatie-indicator nr. 4

##### **Opstellen van een beleidsnota overige waterkeringen**

Voor het opstellen van een beleidsnota voor de overige waterkeringen moet eerst een studie uitgevoerd worden naar nut, noodzaak en norme-

ring van deze keringen. Vanwege de samenhang met oeverprojecten langs de Kromme Rijn, waar vanwege subsidie tijdsdruk op zit, is deze studie eerst uitgevoerd voor de overige keringen langs de Kromme Rijn. De studie voor de andere overige waterkeringen is hierdoor vertraagd. Het resultaat hiervan wordt nu in maart 2013 opgeleverd. Dat betekent dat een beleidsnota met een voorstel voor wijzigen van de keurkaart in oktober 2013 aan het Algemeen Bestuur kan worden voorgelegd.

#### Prestatie-indicator nr. 5

##### Opstellen van legger voor alle waterkeringen

Doordat de beleidsnota Overige waterkeringen nog niet gereed was (zie PI-4) kon in 2012 nog niet gestart worden met het opstellen van leggers. Er is geen formele termijn waarbinnen de leggers moeten zijn opgesteld/herzien. In 2013 wordt deze doelstelling herzien, waarbij alle waterkering-leggers worden betrokken.

#### Prestatie-indicator nr. 6

##### Evalueren en bijstellen beheer- en beleidsplan waterkeringen

Doordat meer tijd is besteed aan externe beleidsontwikkelingen (Deltaprogramma, nHWBP) is het beleidsplan niet afgerond. Inmiddels is een plan van aanpak opgesteld om de definitieve tekst te maken en zowel intern als extern te bespreken. De vaststelling door het college is nu in de periode mei-juli 2013 gepland.

#### Prestatie-indicator nr. 7

##### Opstellen van een compartimenteringsplan voor het boezemstelsel HDSR

Het opstellen van het Calamiteiten bestrijdingsplan (=CBP) regionale en overige waterkeringen zou in 2012 worden opgesteld. Onderdeel hiervan is het Compartimenteringsplan. Omdat de voorbereiding van de overstromingsoefening in november 2012 meer capaciteit heeft gevraagd dan was voorzien, is dit niet gelukt. De vaststelling van het Compartimenteringsplan door het college is nu in de periode juni 2013 gepland.

#### Wat zijn de kosten?

|                                                     | Begroting       | Realisatie    | Resultaat  |          |
|-----------------------------------------------------|-----------------|---------------|------------|----------|
|                                                     | 2012            | 2012          | 2012       |          |
|                                                     | Na 2e wijziging |               |            |          |
| <b>Primaire, regionale en overige waterkeringen</b> |                 |               |            |          |
| <b>Kosten</b>                                       |                 |               |            |          |
| Overige kosten                                      | 8.970           | 8.955         | 15         | V        |
| Personeelskosten                                    | 8.902           | 8.812         | 91         | V        |
| Afschrijvingskosten                                 | 1.983           | 2.054         | 71         | N        |
| Rentekosten                                         | 580             | 581           | 1          | N        |
| <b>Totaal kosten</b>                                | <b>20.435</b>   | <b>20.401</b> | <b>34</b>  | <b>V</b> |
| <b>Overige opbrengsten</b>                          |                 |               |            |          |
| Overige opbrengsten                                 | 8.317           | 8.464         | 147        | V        |
| <b>Totaal overige opbrengsten</b>                   | <b>8.317</b>    | <b>8.464</b>  | <b>147</b> | <b>V</b> |
| <b>Saldo kosten en overige opbrengsten</b>          | <b>28.751</b>   | <b>11.937</b> | <b>181</b> | <b>V</b> |

Bedragen zijn in duizenden euro's

#### Toelichting

| Overige opbrengsten ( 147 V)                                | Resultaat 2012 |   |
|-------------------------------------------------------------|----------------|---|
| • Bijdrage van overheden ten behoeve voor het KRW onderzoek | 90             | V |
| • Overige verschillen                                       | 57             | V |

## 1.2 Calamiteitenzorg

### Doelstelling 4 - Een doelmatig en doeltreffend functionerend calamiteiten zorgsysteem

| Nr. | Maatregel                              | PI/afpraak        | Realisatie 2011                                                                      | Norm 2012                                  | Realisatie 2012                                                                                           | Einddoelstelling                                                | K   | T   | G   |
|-----|----------------------------------------|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-----|-----|-----|
| 09. | Oefenen van de calamiteitenorganisatie | Aantal oefeningen | 5 oefeningen (2 met gemeenten en 3 intern) en 2 calamiteiten (hoog water en droogte) | 5 oefeningen (2 met gemeenten en 3 intern) | 6 oefeningen (1 met veiligheidsregio) en diverse opleidingen en trainingen t.b.v. calamiteitenorganisatie | Doelmatig en doeltreffend functionerend calamiteitenzorgsysteem | +/+ | +/+ | +/+ |

### Wat zijn de kosten?

|                                            | Begroting                   | Realisatie | Resultaat |          |
|--------------------------------------------|-----------------------------|------------|-----------|----------|
|                                            | 2012                        | 2012       | 2012      |          |
|                                            | Na 2 <sup>e</sup> wijziging |            |           |          |
| <b>Calamiteitenzorg</b>                    |                             |            |           |          |
| <b>Kosten</b>                              |                             |            |           |          |
| Overige kosten                             | 90                          | 56         | 34        | V        |
| Personeelskosten                           | 160                         | 134        | 26        | V        |
| Afschrijvingskosten                        | 1                           | 0          | 1         | V        |
| Rentekosten                                | -                           | 0          | 0-        | V        |
| <b>Totaal kosten</b>                       | <b>252</b>                  | <b>191</b> | <b>61</b> | <b>V</b> |
| <b>Overige opbrengsten</b>                 |                             |            |           |          |
| Overige opbrengsten                        | 0                           | -          | -         |          |
| <b>Totaal overige opbrengsten</b>          | <b>0</b>                    | <b>1</b>   | <b>1</b>  | <b>V</b> |
| <b>Saldo kosten en overige opbrengsten</b> | <b>252</b>                  | <b>190</b> | <b>62</b> | <b>V</b> |

Bedragen zijn in duizenden euro's

## Thema Voldoende water

### 1.3 Watersysteembeheer

#### Doelstelling 5 - Een waterregime dat aansluit op de functies van het gebied

| Nr. | Maatregel                                                            | PI/afpraak                                            | Realisatie 2011 | Norm 2012                             | Realisatie 2012                                          | Einddoelstelling                                                   | K   | T   | G   |
|-----|----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------------|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-----|-----|-----|
|     | <a href="#">Instandhouden</a>                                        |                                                       |                 |                                       |                                                          |                                                                    |     |     |     |
| 10. | Uitvoeren GOP Kunstwerken                                            | Cumulatief aantal gerenoveerde kunstwerken            | 88 (8)          | 96                                    | 102                                                      | 209 stuks kunstwerken in 2015 in goede staat                       | +/+ | +/+ | +/+ |
| 11. | Uitvoeren van GOP en WGP oevers                                      | Cumulatief aantal kilometer verbeterde harde oevers   | 30 (0,5)        | 1,5 in 2012<br>31,5 cum.              | 2,5 in 2012<br>32,5 cum.                                 | GOP Oevers 2003-2013, 37 km oever hersteld                         | +/+ | +/+ | +/+ |
| 12. | Uitvoeren van GOP en WGP oevers <sup>1</sup>                         | Cumulatief aantal kilometer natuurvriendelijke oevers | 8,4             | 13                                    | 11,6                                                     | Duurzame en robuuste inrichting van oevers, 37 km oevers ingericht | +/+ | +/- | +/+ |
| 13. | Renoveren cultuurhistorische oevers                                  | Cumulatief aantal km hersteld                         | 0               | 3,5                                   | 2,6                                                      | 3,5 kilometer Oever-project stad Utrecht is afgerond in 2012       | +/+ | +/- | +/+ |
| 14. | Uitvoeren baggerjaarplan                                             | Cumulatief aantal kuubs (m3)                          | 4.300.000       | 4.573.000                             | 4.683.000                                                | Baggerachterstand in 2015 weggewerkt (5,9 mln m3)                  | +/+ | +/+ | +/+ |
|     | <a href="#">Verbeteren</a>                                           |                                                       |                 |                                       |                                                          |                                                                    |     |     |     |
| 15. | Verbeteren sturing en monitoring oppervlakte watersysteem            | Vernieuwd CAW-systeem                                 | Ja              | Fase 2 Verbeterslag                   | Uitvoering project "CAW, Datacommunicatie en Telemetrie" | In 2013 is het CAW vernieuwd.                                      | +/+ | +/+ | +/- |
| 16. | Uitvoeren meetplan oppervlaktewatersysteem                           | Uitgevoerde maatregelen meetplan                      | 50%             | 50% maatregelen meetplan gerealiseerd | 65%                                                      | In 2013 is het meetplan uitgevoerd.                                | +/- | -/- | +/+ |
| 17. | Opstellen beleidsnota beperken van de negatieve effecten van droogte | Bestuurlijk vastgestelde beleidsnota                  | Ja              | Beleidsnota vastgesteld               | PM (zie toelichting)                                     | Beleidsnota gereed in 2012                                         | -/- | -/- | +/+ |

| Nr. | Maatregel                                                                     | PI/afpraak                                                                    | Realisatie 2011 | Norm 2012                                     | Realisatie 2012  | Einddoelstelling                                                                                                                                                                     | K   | T   | G   |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------------------------------------|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----|-----|
| 18. | Actualiseren peilbesluiten (volgens GGOR systeem)                             | Cumulatief % gebied dat een actueel bestuurlijk vastgesteld peilbesluit heeft | 50%             | 66%                                           | 50%              | In 2015 zijn alle peilbesluiten actueel (niet ouder dan 10 jaar). 79% van het beheergebied heeft een peilbesluit. Het overige deel is vrijgesteld gebied (Heuvelrug en uiterwaarden) | +/+ | +/- | +/+ |
| 19. | Op orde brengen van de waterhuishouding in de TOP verdroogde gebieden         | Cumulatief aantal verdroogde gebieden waar waterhuishouding op orde is        | 4               | 6                                             | 4                | 6 Topgebieden zijn op orde in 2013                                                                                                                                                   | +/+ | +/- | +/+ |
| 20. | Opstellen watergebiedsplannen inclusief sub-TOP en overige gebieden           | Cumulatief aantal bestuurlijk vastgestelde watergebiedsplannen                | 6               | 7                                             | 6                | In 2012 zijn alle 7 watergebiedsplannen opgesteld.                                                                                                                                   | +/+ | +/- | +/+ |
| 21. | Uitvoeren integrale watergebiedsplannen                                       | Cumulatief aantal uitgevoerde watergebiedsplannen                             | 1               | 2 tot 3                                       | 0                | In 2020 zijn alle 7 wgp uitgevoerd (incl.NBW proof 2015)                                                                                                                             | +/+ | +/- | -/- |
| 22. | Uitvoeren projecten <sup>2</sup> gefinancierd uit de Nota Ruimte van het Rijk | Cumulatief aantal gerealiseerde projecten                                     | -               | Start planvorming en voorbereiding uitvoering | In voorbereiding | In 2014 zijn 4 projecten gerealiseerd                                                                                                                                                | +/+ | +/- | +/- |

1 "Bij de prestatie-indicatoren voor natuurvriendelijke oevers wordt onderscheid gemaakt tussen natuurvriendelijke oevers voor de EHS en de KRW (indicator 31) en de aanleg van natuurvriendelijke oevers buiten deze opgaven (indicator 12)"

2 De vier Nota Ruimte projecten zijn: Hoogwaterzone De Meije, Hoogwaterzone Oude Rijn, Waterberging polder Achttienhoven en verbetering kade en aanleg NVO Enkele Wiericke en Lange Weide

3 De Realisatie 2011 van 0,5 is niet het cumulatieve aantal km maar de werkelijk gerealiseerde km dat jaar.

## Doelstelling 6 - Realiseren van een duurzaam, klimaat bestendig en veilig functionerend watersysteem.

| Nr. | Maatregel                     | PI/afpraak                      | Realisatie 2011 | Norm 2012   | Realisatie 2012     | Einddoelstelling                              | K   | T   | G   |
|-----|-------------------------------|---------------------------------|-----------------|-------------|---------------------|-----------------------------------------------|-----|-----|-----|
| 23. | Opstellen legger watersysteem | Bestuurlijk vastgestelde legger | Ja              | Vastgesteld | In inspraak geweest | In 2012 is de legger watersysteem vastgesteld | +/+ | +/+ | +/+ |

### Prestatie-indicator nr. 12

#### Uitvoeren van GOP en WGP oevers (nvo)

De norm van 13 kilometer is niet gehaald, met name omdat er meer tijd nodig was voor onder-

zoek en ontwerp en daarnaast was meer tijd gemoeid met de verwerking van de uitkomsten van de inspraakprocedures. De consequenties voor

de meerjarenplanning worden vertaald in het nieuw op te stellen GOP oevers.

#### [Prestatie-indicator nr. 13](#)

##### **Renoveren cultuurhistorische oevers**

Het grootste deel (2,6 km) is opgeleverd. Daarnaast wordt voor 2013 nog rekening gehouden met openthoud door slechte weersomstandigheden waardoor de oplevering niet plaatsvindt in februari zoals gerapporteerd in Burap 1. Als definitieve opleverdatum van de totale 3,5 km wordt nu 15 april 2013 aangehouden.

Momenteel spelen er twee discussies met de gemeente Utrecht. Het ene heeft betrekking op de oplossing van een technisch probleem. Het andere betreft een verschil in inzicht over het opgeleverde resultaat. We gaan er vanuit dat de uitkomsten van deze geschillen geen risico op meerkosten opleveren.

#### [Prestatie-indicator nr. 15](#)

##### **Verbeteren sturing en monitoring oppervlakte watersysteem**

Het Centrale Automatisering Watersysteem (CAW) is aangepast (fase1). Het vervolg moet qua doelstelling worden verruimd. Naast de oorspronkelijk voorgenomen vervanging van onderstations in het veld laat KPN namelijk de datalijnen vervallen. Deze worden vervangen voor andere netwerkverbindingen waardoor de projectkosten aanzienlijk hoger worden. In de AB vergadering van 27 februari 2013 vindt besluitvorming hierover plaats.

#### [Prestatie-indicator nr. 16](#)

##### **Uitvoeren meetplan oppervlaktewater**

Het benodigde krediet is abusievelijk niet opgenomen in de begroting 2012. Hierdoor heeft de uitvoering van maatregelen vertraging opgelopen. Door onvoorziene grote weerstand voor 1 maatregel is besloten deze niet uit te voeren. Hierdoor wordt maximaal 85% van de einddoelstelling uitgevoerd. De verwachting is dat in 2014 85% van de maatregelen worden gerealiseerd. In het nieuw op te stellen meetplan worden de maatregelen opgenomen die met de huidige inzichten noodzakelijk zijn.

#### [Prestatie-indicator nr. 17](#)

##### **Prestatie-indicator opstellen beleidsnota beperken van de negatieve effecten van droogte**

Deze prestatie-indicator is achterhaald. Het beleid beperken negatieve effecten van droogte zal worden vastgelegd bij de Deltabeslissing in 2014. Het waterschap zal geen aparte beleidsnota opstellen over dit onderwerp.

#### [Prestatie-indicator nr. 18](#)

##### **Actualiseren peilbesluiten (volgens GGOR systeem)**

Bestuurlijk is besloten om peilbesluit Lopikerwaard tijdens de AB vergadering d.d. 27 februari 2013 vast te stellen om een extra gespreksronde te kunnen voeren met de insprekers

#### [Prestatie-indicator nr. 19](#)

##### **Op orde brengen van de waterhuishouding in de TOP verdroogde gebieden**

Er bestaat nog discussie tussen het waterschap en de grondeigenaren over de vraag of gebieden waterhuishoudkundig op orde zijn. Van één gebied vindt de evaluatie momenteel plaats. Op basis van de uitkomsten van deze evaluatie worden in 2013 nog maatregelen uitgevoerd.

#### [Prestatie-indicator nr. 20](#)

##### **Opstellen watergebiedsplannen inclusief sub-TOP en overige gebieden**

Het uitwerken van het 7e wgp (ontwerp raamwaterplan Eiland van Schalkwijk) loopt achter op de planning. De vertraging wordt veroorzaakt door de keuze om aan te sluiten op de externe communicatie-momenten en processen. De bestuurlijke vaststelling vindt plaats in 2013.

#### [Prestatie-indicator nr. 21](#)

##### **Uitvoeren integrale watergebiedsplannen**

De voortgang van de watergebiedsplannen vindt in een aparte rapportage plaats. Conform de toezegging aan het AB is bij deze bestuursrapportage een bijlage gevoegd met een tussenrapportage m.b.t. watergebiedsplannen.

#### [Prestatie-indicator nr. 22](#)

##### **Uitvoeren projecten gefinancierd uit de Nota Ruimte van het Rijk**

Door een uitgebreider gebiedsproces bestaat het risico dat de einddoelstelling (en daarmee de deadline voor de subsidie) niet wordt gehaald. Het bestuur krijgt in 2013 keuzes voorgelegd voor oplossingsmaatregelen.

|                                            | Begroting                      | Realisatie    | Resultaat    |          |
|--------------------------------------------|--------------------------------|---------------|--------------|----------|
|                                            | 2012                           | 2012          | 2012         |          |
|                                            | Na 2 <sup>e</sup><br>wijziging |               |              |          |
| <b>Watersysteembeheer</b>                  |                                |               |              |          |
| <b>Kosten</b>                              |                                |               |              |          |
| Overige kosten                             | 14.772                         | 15.435        | 663          | N        |
| Personeelskosten                           | 3.793                          | 3.886         | 93           | N        |
| Afschrijvingskosten                        | 3.567                          | 3.910         | 343          | N        |
| Rentekosten                                | 1.632                          | 2.252         | 620          | N        |
|                                            |                                |               |              |          |
| <b>Totaal kosten</b>                       | <b>23.763</b>                  | <b>25.483</b> | <b>1.720</b> | <b>N</b> |
|                                            |                                |               |              |          |
| <b>Overige opbrengsten</b>                 |                                |               |              |          |
| Overige opbrengsten                        | 3.397                          | 3.164         | 233          | N        |
|                                            |                                |               |              |          |
| <b>Totaal overige opbrengsten</b>          | <b>3.397</b>                   | <b>3.164</b>  | <b>233</b>   | <b>N</b> |
|                                            |                                |               |              |          |
| <b>Saldo kosten en overige opbrengsten</b> | <b>20.366</b>                  | <b>22.319</b> | <b>1.952</b> | <b>N</b> |

Bedragen zijn in duizenden euro's

#### Toelichting

| <b>Overige Kosten (663 N)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Resultaat<br/>2012</b> |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|---|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Meerkosten elektriciteit, om het overtollig water weg te pompen vanwege de natte zomer 2012 meer kWh gebruikt dan was geraamd. Daarnaast zijn meer-kosten a.g.v. de BTW wijziging en een eindafrekening 2011 onderdeel van de gepresenteerde overschrijding.</li> </ul>                                                                                                                                                            | 205                       | N |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Meerkosten onderhoud. Voor onderhoud is meer dan geraamd uitgegeven aan: <ul style="list-style-type: none"> <li>Onderdelen in de elektrische installatie van gemaal Maarssenbroek vervangen (80K)</li> <li>Onderhoud en aanpassen aan sluis Vreeswijk (75K)</li> <li>Aanpassen en verbeteren E installaties en debiet metingen kunstwerken (70K)</li> </ul> </li> </ul>                                                            | 225                       | N |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Meerkosten advieskosten derden en overige diensten derden. <ul style="list-style-type: none"> <li>Inhuur expertise ten behoeve voor de voorbereiding van het project CAW. (200K)</li> </ul> </li> </ul>                                                                                                                                                                                                                            | 230                       | N |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Overige verschillen</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 3                         | N |
| <b>Overige opbrengsten (233 N)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                           |   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Minder opbrengsten bijdragen van overheden, waaronder de Verkeersregeling en veiligheid vaarwegen en havens. Bij de eindafrekening bestond discussie over de wijze van declareren inclusief de wijze van aanlevering van de onder-bouwing. De discussie is recent afgerond met de provincie Zuid Holland. Hier-door is de nota voor 2012 niet op tijd ingediend en zal het dossier in 2013 finan-cieel worden afgerond.</li> </ul> | 250                       | N |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Overige verschillen</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 17                        | V |

## 1.4 Beperking wateroverlast

(voorheen Nationaal Bestuursakkoord Water)

### Doelstelling 7 - De regionale watersystemen zijn in 2015/2027 conform voormalige NBW op orde

| Nr. | Maatregel                                                             | PI/afpraak                                            | Realisatie 2011 | Norm 2012             | Realisatie 2012 | Einddoelstelling                                                     | K   | T   | G   |
|-----|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-----------------|-----------------------|-----------------|----------------------------------------------------------------------|-----|-----|-----|
| 24  | Uitvoeren tweede toetsing wateropgave (v.h. NBW, inclusief stedelijk) | Bestuurlijk vastgesteld toetsingsresultaat            | Nee             | Vastgestelde toetsing | nee             | In 2012 toetsingsresultaat bestuurlijk vastgesteld.                  | +/+ | -/- | +/+ |
| 25  | Uitvoeren van voormalige NBW maatregelen                              | Cumulatief percentage van de opgave dat is uitgevoerd | -               | 15%                   | 15%             | In 2015 is 100% van de opgave uitgevoerd (1.332.000 m <sup>3</sup> ) | +/+ | -/- | +/+ |

#### Toelichting

##### Prestatie-indicator nr. 24

**Uitvoeren tweede toetsing wateropgave** (v.h. NBW, inclusief stedelijk)

Vaststelling is nu voorzien in AB van 17 april 2013. Reden was dat zorgvuldig is omgesprongen met de kwaliteitscontrole van berekeningen en beheerdersoordelen, om een kwalitatief hoogstaand resultaat te krijgen.

##### Prestatie indicator nr 25

**Uitvoeren van voormalige NBW maatregelen**

Doelstelling voor 2012 is gehaald. Door vertragen in de realisatie van de watergebiedsplanen is de einddoelstelling voor 2015 niet haalbaar. De implementatiestrategie als gevolg van de 2<sup>e</sup> toetsing wordt eind 2013 aan het AB ter goedkeuring aangeboden. De onderwerpen klimaatrobustheid, gebiedsnormen, schaderegeling, set van maatregelen en monitoring komen daarbij aan bod. De einddoelstelling om in 2015 de oorspronkelijke wateropgave uitgevoerd te hebben lijkt hierdoor hooguit voor 80% haalbaar.

### Wat zijn de kosten?

|                                            | Begroting          | Realisatie   | Resultaat  |          |
|--------------------------------------------|--------------------|--------------|------------|----------|
|                                            | 2012               | 2012         | 2012       |          |
|                                            | Na 2e<br>wijziging |              |            |          |
| <b>Beperking wateroverlast</b>             |                    |              |            |          |
| <b>Kosten</b>                              |                    |              |            |          |
| Overige kosten                             | 1.223              | 1.119        | 104        | V        |
| Personeelskosten                           | 1.981              | 1.989        | 8          | N        |
| Afschrijvingskosten                        | 17                 | 10           | 7          | V        |
| Rentekosten                                | -                  | 3            | 3          | N        |
| <b>Totaal kosten</b>                       | <b>3.222</b>       | <b>3.122</b> | <b>100</b> | <b>V</b> |
| <b>Overige opbrengsten</b>                 |                    |              |            |          |
| Overige opbrengsten                        | 154                | 207          | 52         | V        |
| <b>Totaal overige opbrengsten</b>          | <b>154</b>         | <b>207</b>   | <b>52</b>  | <b>V</b> |
| <b>Saldo kosten en overige opbrengsten</b> | <b>3.067</b>       | <b>2.915</b> | <b>152</b> | <b>V</b> |

Bedragen zijn in duizenden euro's

### Toelichting

| Overige Kosten (104 V)                                                                                                                                                                                         | Resultaat<br>2012 |   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|---|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Door het opheffen van gebiedscommissies, en het opgaan in een nieuwe structuur viel de bijdrage van HDSR aan deze commissies in 2012 lager uit dan voorzien.</li> </ul> | 124               | V |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Overige verschillen</li> </ul>                                                                                                                                          | 20                | N |

## Thema Schoon water

### 1.5 Kwaliteit van het oppervlaktewater

#### Doelstelling 8 - Verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater

| Nr. | Maatregel                                                                                      | PI/afpraak                                                | Realisatie 2011 | Norm 2012   | Realisatie 2012                                  | Einddoelstelling                                                                                       | K   | T   | G   |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------|-------------|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----|-----|
|     | <a href="#">KRW</a>                                                                            |                                                           |                 |             |                                                  |                                                                                                        |     |     |     |
| 26. | Uitvoeren synergieproject Grecht                                                               | Uitvoering synergieproject                                | Ja              | Uitvoering  | Vorbereiding fase 1                              | Waterberging en natuurontwikkeling gereed in 2015                                                      | +/+ | +/+ | +/+ |
| 27. | Uitvoeren synergie project Kromme Rijn                                                         | Uitvoering synergieproject                                | Ja              | Uitvoering  | Uitvoering                                       | Synergieproject gereed in 2015.                                                                        | +/+ | -/- | +/- |
| 28. | Deelname in synergieproject Schoon water gem.Utrecht voor waterlichaam Maar- tensdijk en Vecht | Uitgevoerd synergieproject                                | Ja              | Uitvoering  | Uitvoering                                       | Synergieproject gereed in 2015                                                                         | +/- | +/+ | +/+ |
| 29. | Uitvoeren synergieproject herinrichting Haarrijn-Ouwenaar                                      | Uitgevoerd synergieproject                                | Ja              | Uitvoering  | Opstellen bestek, start uitvoering 2013          | Aanleg NVO in boezem, verplaatsen ge- maal Haarrijn en herinrichten voormalige boezem ge- reed in 2015 | +/+ | +/+ | +/+ |
| 30. | Uitvoeren van KRW- onderzoekspro- gramma                                                       | Aantal on- derzoeken gereed per jaar                      | 1               | 4           | 4                                                | In 2015 zijn alle 12 on- derzoeken gereed                                                              | +/+ | +/+ | +/+ |
|     | <a href="#">Ecologie</a>                                                                       |                                                           |                 |             |                                                  |                                                                                                        |     |     |     |
| 31. | Aanleggen natuur- vriendelijke oevers (KRW en natte EVZ)                                       | Cumulatief aantal aange- legde kilome- ters oever         | 85,5 km         | 94          | 89,3                                             | 144 km gereaa- liseerd in 2018 conform Euro- pese en lande- lijke normen                               | +/+ | -/- | +/- |
| 32. | Vispasseerbaar maken van kunstwerken                                                           | Cumulatief aantal gereaa- liseerde vispassages            | 10 (18 cum)     | 15 (33 cum) | 2 nieuwe gereaa- liseerd. 17 in voorbe- reiding. | 58 vispasseer- bare kunstwer- ken gemaakt in 2015                                                      | +/+ | +/- | +/+ |
| 33. | Opstellen vis- standbeheer- plannen                                                            | Aantal be- stuurlijk vastgestelde visstandbe- heerplannen | 1               | 3           | 1                                                | In 2012 zijn alle 4 vis- standbeheer- plannen be- stuurlijk vast- gesteld                              | +/+ | +/- | +/+ |
| 34. | Goedkeuren visplannen derden                                                                   | Cumulatief percentage goedgekeur- de visplan- nen         | 0%              | 100%        | 0                                                | In 2012 zijn alle visplannen goedgekeurd                                                               | -/- | +/- | +/+ |

1 "Bij de prestatie-indicatoren voor natuurvriendelijke oevers wordt onderscheid gemaakt tussen natuurvriendelijke oevers voor de EHS en de KRW (indicator 31) en de aanleg van natuurvriendelijke oevers buiten deze opgaven (indicator 12)"

## *Toelichting*

### **Prestatie-indicator nr. 27**

#### **Uitvoeren synergieproject Kromme Rijn**

Het behalen van de eindnorm is m.u.v. de slibvang haalbaar. Het realiseren van een slibvang op de alternatieve locatie heeft een grote maatschappelijke impact en dat vraagt om een uitgebreid en gedegen vooronderzoek. Door deze uitgebreidere procedure is het realiseren van de slibvang voor 2015 niet haalbaar. Tevens valt het eventueel realiseren van een slibvang op de nieuwe locatie duurder uit dan op de oorspronkelijke locatie. De planning is om eind 2013 een bestuurlijke keuze voor een van de varianten aan het bestuur aan te bieden.

### **Prestatie-indicator nr. 28**

#### **Deelname synergieproject Schoon Water gemeente Utrecht**

Binnen het totale synergieproject bestaat het risico dat het deelproject "Aanleg natuurvriendelijke oevers watergangen Overvecht" niet wordt gerealiseerd omdat wij hier afhankelijk zijn van de inzet van de gemeente Utrecht. In de overleggen met de gemeente blijven wij ernaar streven dit deelproject ook uitgevoerd te krijgen.

### **Prestatie-indicator nr. 31**

#### **Aanleggen natuurvriendelijke oevers (KRW en natte EVZ)**

Hoofdrede voor het niet behalen van de norm (94 km) is het gegeven dat het niet gelukt is om 4 kilometer nvo in het Noorderpark te realiseren. Daarnaast is de aanleg van nvo's langs de Kromme Rijn vertraagd door een langere ontwerpfase dan bij de jaarplanning was voorzien. .

De consequenties voor de meerjarenplanning worden vertaald in de komende jaarschijven. Verwacht wordt dat de einddoelstelling wordt gerealiseerd.

### **Prestatie-indicator nr. 32**

#### **Vispasseerbaar maken van kunstwerken**

Door werk met werk te maken, wordt vaak meegelif met bestaande projecten en zijn veel projecten in voorbereiding. Deze staan gepland om begin 2013 te worden opgeleverd. De einddoelstelling komt niet in gevaar. Deze prestatie-indicator is geïntegreerd in de nieuwe indicatoren voor KRW.

### **Prestatie-indicator nr. 33**

#### **Opstellen visstandbeheerplannen**

Het visstandbeheerplan Lopikerwaard wordt dit jaar vastgesteld. Op basis hiervan wordt een interimtoetsingkader voor visplannen voor gehele beheergebied opgesteld (dus er worden geen andere visstandbeheerplannen gemaakt). Bestuurlijk is besloten om een evaluatie van het visstandbeheer 2012-2015 uit te voeren. Na deze evaluatie wordt besloten of de overige visstandbeheerplannen nodig zijn.

### **Prestatie-indicator nr. 34**

#### **Goedkeuren visplannen derden**

Visplannen worden getoetst aan het interim toetsingskader. Hierin staan vooralsnog alleen de kaders beschreven rond het uitzetten en onttrekken van vis. De visplannen die in 2012 zijn ingediend zijn niet toetsbaar gebleken omdat hierin niets was opgenomen over het onttrekken of uitzetten van vis.

## Wat zijn de kosten?

|                                            | Begroting       | Realisatie   | Resultaat  |          |
|--------------------------------------------|-----------------|--------------|------------|----------|
|                                            | 2012            | 2012         | 2012       |          |
|                                            | Na 2e wijziging |              |            |          |
| <b>Kwaliteit van het oppervlaktewater</b>  |                 |              |            |          |
| <b>Kosten</b>                              |                 |              |            |          |
| Overige kosten                             | 1.333           | 1.168        | 165        | V        |
| Personeelskosten                           | 1.981           | 1.989        | 8          | N        |
| Afschrijvingskosten                        | 46              | 59           | 13         | N        |
| Rentekosten                                | 5               | 27           | 22         | N        |
| <b>Totaal kosten</b>                       | <b>3.366</b>    | <b>3.243</b> | <b>122</b> | <b>V</b> |
| <b>Overige opbrengsten</b>                 |                 |              |            |          |
| Overige opbrengsten                        | 4               | 52           | 48         | V        |
| <b>Totaal overige opbrengsten</b>          | <b>4</b>        | <b>52</b>    | <b>48</b>  | <b>V</b> |
| <b>Saldo kosten en overige opbrengsten</b> | <b>3.361</b>    | <b>3.191</b> | <b>170</b> | <b>V</b> |

Bedragen zijn in duizenden euro's

## Toelichting

| Overige Kosten (165 V)                                                             | Resultaat<br>2012 |   |
|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|---|
| • Minderkosten laboratorium op deelprogramma 5 Kwaliteit van het oppervlakte water | 90                | V |
| • Minderkosten externe advieskosten derden                                         | 80                | V |
| • Overige verschillen                                                              | 5                 | N |

## 1.6 Zuiveringsbeheer

### Doelstelling 9 - Goede kwaliteit van het oppervlaktewater

| Nr. | Maatregel                                     | PI/afpraak                                                     | Realisatie 2011 | Norm 2012 | Realisatie 2012 | Einddoelstelling                                       | K   | T   | G  |
|-----|-----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|-----------------|--------------------------------------------------------|-----|-----|----|
| 35. | Uitvoeren van optimalisatiestudies (OAS).     | Cumulatief aantal afgeronde studies                            | 13              | 14        | 13              | 14 studies in 2012                                     | ++  | ++  | ++ |
| 36. | Sluiten van afvalwaterakkoorden met gemeenten | Cumulatief aantal bestuurlijk vastgestelde afvalwaterakkoorden | 7               | 13        | 10              | 16 afvalwaterakkoorden in 2013                         | ++  | +/- | ++ |
| 37. | Toetsen gemeentelijke rioleringsplannen       | Cumulatief aantal getoetste gemeentelijke rioleringsplannen    | 10              | 12        | 16              | 19 getoetste rioleringsplannen in 2015                 | ++  | ++  | ++ |
| 38. | Handhaving en naleefgedrag op orde brengen    | Beëindigen geconstateerde illegale lozingen                    | 100%            | 100%      | 100%            | Alle geconstateerde illegale lozingen worden beëindigd | ++  | ++  | ++ |
| 39. | Handhaving en naleefgedrag op orde brengen    | Naleefgedrag bedrijven Waterwet (vergunning en Barim)          | 82%             | 90%       | 70%             | Naleefgedrag >90% gerealiseerd                         | ++  | +/- | ++ |
| 40. | Handhaving en naleefgedrag op orde brengen    | Naleefgedrag agrarische bedrijven                              | 91%             | 90%       | 94%             | Naleefgedrag >90% gerealiseerd                         | ++  | ++  | ++ |
| 41. | Handhaving en naleefgedrag op orde brengen    | Naleefgedrag RWZI's                                            | 100%            | 90%       | 50%             | Naleefgedrag >90% gerealiseerd                         | +/- | ++  | ++ |
| 42. | Handhaving en naleefgedrag op orde brengen    | Naleefgedrag grondwater onttrekkingen en lozingen              | 77%             | 60%       | 90%             | Naleefgedrag >90% gerealiseerd vanaf 2015              | ++  | ++  | ++ |

#### Toelichting

##### Prestatie-indicator nr. 35

#### Uitvoeren van optimalisatiestudies (OAS).

Met het afronden van de optimalisatiestudie/ herberekening Wijk bij Duurstede hebben we 13 OAS uitgevoerd. Voor Zeist hebben we niet gekozen voor een OAS in klassieke zin (optimalisatie afvoernorm, basisinspanning en verdeelsleutel voor maatregelen), maar voeren nu een studie rioolvreemd water uit in combinatie met het nieuwe BRP wat de gemeente opstelt. De einddoelstelling komt hiermee op 13 en is dus gehaald. Voor Utrecht zijn we op dit moment nog bezig met een herziening van de

OAS. Hiermee is de prestatie indicator gerealiseerd en zal worden afgevoerd.

##### Prestatie-indicator nr. 36

#### Sluiten van afvalwaterakkoorden met gemeenten

In 2012 zijn er 3 afvalwaterakkoorden vastgesteld (Montfoort, Bodegraven-Reeuwijk en Stichtse Vecht). Er zijn nog 7 afvalwaterakkoorden in voorbereiding. De afvalwaterakkoorden De Bilt, IJsselstein, Wijk bij Duurstede, en Utrechtse Heuvelrug zijn in een ver gevorderd stadium en worden naar verwachting begin 2013 bestuurlijk vastgesteld. De afvalwaterakkoorden Lopik, Utrecht en Zeist naar verwachting eind 2013. De einddoelstelling komt vooralsnog niet in gevaar.

Vertraging bij deze indicator houdt verband met de voortvarendheid van indicator nr. 37 'Toetsen Gemeentelijke rioleringsplannen' waarbij we ruim boven de prestatienorm zitten. Diverse gemeenten zijn dus eerder dan gepland nieuwe rioleringsplannen gaan maken. Een afgerond plan is een natuurlijk moment voor het opstellen van het afvalwaterakkoord.

#### Prestatie-indicator nr. 37

##### **Toetsen gemeentelijke rioleringsplannen**

'Toetsen Gemeentelijke rioleringsplannen' zit ruim boven de prestatienorm. Diverse gemeenten zijn eerder dan gepland nieuwe rioleringsplannen gaan maken.

#### Prestatie-indicator nr. 39

##### **Handhaving en naleefgedrag op orde brengen**

Opmerking vooraf: de prestatie indicator naleefgedrag moet vervangen worden, omdat deze niet meer voldoet. In deze Burap 2012 (en in 2013) wordt er nog wel op gerapporteerd. In 2013 zal de vervangende PI "Overtredingsdruk" worden ontwikkeld, waarmee gerapporteerd zal worden vanaf 2014.

#### Oorzaken:

- 1) door risicogericht te handhaven wordt de waarde van "naleefgedrag" lager, zonder dat het naleefgedrag van een doelgroep veranderd is.
- 2) verstoring van de "wet van de grote aantallen". Bij grote aantallen inspecties ontstaat een representatief beeld over een doelgroep. Voor kleine aantallen, bijvoorbeeld twee uitgevoerde inspecties op de RWZI's, geeft de PI (met als mogelijke uitkomsten 0%, 50% of 100%) niet meer informatie dan die constatering zelf.

#### Prestatie-indicator nr. 41

##### **Handhaving en naleefgedrag op orde brengen**

Zie de toelichting op de indicator. De geconstateerde overtreding bij één van twee inspecties is daarna ongedaan gemaakt. De procesgegevens uit de RWZI's geven geen aanleiding om alert te zijn op een structureel laag naleefgedrag bij de RWZI's.

### **Doelstelling 10 - Zuiveren van alle aanbod van afvalwater tegen wettelijk en in specifieke gevallen strengere gebiedsgerichte normen**

| Nr. | Maatregel             | PI/afpraak                           | Realisatie 2011        | Norm 2012                                      | Realisatie 2012 | Einddoelstelling                                    | K   | T   | G   |
|-----|-----------------------|--------------------------------------|------------------------|------------------------------------------------|-----------------|-----------------------------------------------------|-----|-----|-----|
| 43. | Toekomst rwzi Utrecht | Masterplan                           | Variantenstudie gereed | Uitvoering besluit volgens planning masterplan | ja              | Realisatie gewenste toekomst scenario rwzi Utrecht. |     |     |     |
| 44. | Optimalisatie proces  | Verwijderingspercentage van fosfaat  | 86%                    | 83%                                            | 87%             | Voldoen aan minimale WVO eis 75%                    | +/+ | +/+ | +/+ |
| 45. | Optimalisatie proces  | Verwijderingspercentage van stikstof | 87%                    | 83%                                            | 87%             | Voldoen aan minimale WVO eis 75%                    | +/+ | +/+ | +/+ |

## Doelstelling 11 - Energie-efficiëntie verbeteren bij zuiveringstechnische werken

| Nr. | Maatregel                                                                               | PI/afpraak                                                                                 | Realisatie 2011      | Norm 2012                                          | Realisatie 2012                                                                                                       | Einddoelstelling                                                           | K   | T   | G   |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|-----|-----|-----|
| 46. | Energie-efficiëntie-verbetering                                                         | Cumulatief procentuele energie efficiëntie verbetering                                     | 10%                  | 14%                                                | 10%                                                                                                                   | Energie-efficiëntie-verbetering in 2020 is 30% ten opzichte van 2005       | +/+ | +/- | +/+ |
| 47. | Terugdringen aardgas verbruik                                                           | Cumulatief aantal terug gedrongen m <sup>3</sup> aardgas                                   | 435.154              | 425.000                                            | 414.000                                                                                                               | Teruggedrongen verbruik van 500.000 m <sup>3</sup> in 2020                 | +/+ | +/- | +/+ |
| 48. | Verhogen percentage biogasbenutting t.o.v. biogas productie RWZI Utrecht en Nieuwegein. | Percentage biogasverbruik                                                                  | 85%                  | 93%                                                | 94%                                                                                                                   | 98% benutting biogasproductie in 2015                                      | +/+ | +/+ | +/+ |
| 49. | Realisatie Energiefabriek op de rwzi Nieuwegein                                         | 1e fase Energiefabriek (bellenbeluchting en thermische druk hydrolyse)                     | Voorbereiding gereed | Uitvoering in 2012                                 | Bellenbeluchting in uitvoering, thermische druk hydrolyse aanvullend krediet aangevraagd, uitvoering gepland in 2013. | Realisatie 1e fase Energiefabriek                                          | +/+ | -/- | -/- |
| 50. | Realisatie Energiefabriek op de rwzi Nieuwegein                                         | 2e fase Energiefabriek (vergas-sing/verbranding)                                           | -                    | Bij gebleken haalbaarheid een go/ no go besluit AB | Go/ no go besluit gepland medio 2013.                                                                                 | Realisatie 2e fase Energiefabriek.                                         | +/+ | -/- | -/- |
| 51. | Realisatie Energiefabriek op de rwzi Nieuwegein                                         | Terug leveren van waterschapsenergie op de momenten dat we meer produceren dan gebruiken.. | Voorbereiding gereed | 100.000 kWh terug leveren.                         | 65.000 kWh                                                                                                            | Eind 2013 produceren we 190% waterschapsenergie in Nieuwegein <sup>1</sup> | +/+ | +/- | +/+ |

<sup>1</sup> Het extern aangevoerde slib valt binnen de definitie van de Energiefabriek

### Toelichting

#### Prestatie-indicator nr. 43

De prestatie indicator voor de rwzi Utrecht komt op dit moment te vervallen omdat het bestuur op andere wijze op de hoogte gehouden wordt van de ontwikkeling rondom de rwzi Utrecht.

#### Prestatie-indicator nr. 46

De energie-efficiëntieverbetering blijft achter bij de norm van 2% per jaar vanaf 2005. Het ombouwen van de puntbeluchting naar bellenbe-

luchting op de rwzi Nieuwegein en de rwzi Leidsche Rijn neemt meer tijd in beslag dan verwacht. Dit komt door het inregelen van de beluchting en de nazorg om te voldoen aan de gestelde energieverbruikseisen. Hierdoor hebben we in 2012 geen energiebesparing gerealiseerd t.o.v. van 2011. De verwachting is dat met het gereed komen van beide installaties begin 2013 we ongeveer 4% besparing realiseren in 2013. Hiermee wordt de opgelopen achterstand van de afgelopen jaren grotendeels ingelopen.

#### Prestatie-indicator nr. 47

Het terugdringen van het aardgasverbruik blijft in 2012 achter bij de norm. De norm is gebaseerd op het terugdringen van het aardgas met 500.000 m<sup>3</sup> tot een verbruik van 0 m<sup>3</sup> in 2020. Het verbruik in 2012 was 86.000 m<sup>3</sup> en is dus licht gestegen tov 2011. Bij het opstellen van de norm is er vanuit gegaan dat er investeringen worden gedaan om het verbruik te verminderen. In de investeringsplanning zijn hiertoe nog geen maatregelen opgenomen. Er moet nog onderzocht worden welke maatregelen technisch en financieel haalbaar zijn om een verbruik van 0 m<sup>3</sup> in 2020 te realiseren.

#### Prestatie-indicator nr. 49

##### Realisatie Energiefabriek op de rwzi Nieuwegein

Bij de uitwerking van het project voor de thermische druk hydrolyse is gebleken dat de oorspronkelijke raming te laag was. Er is een bestuursvoorstel voor aanvullend krediet ingediend bij de commissie BMZ. Het bestuursvoorstel is door het college D&H bij de commissie BMZ ingetrokken en wordt in april 2013 opnieuw aangeboden met een oplegnotitie aan de commissie BMZ.

#### Prestatie-indicator nr. 50

##### Realisatie Energiefabriek op de rwzi Nieuwegein

In Stowa verband wordt onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van vergassen van slib. Vanwege het laat toekennen van subsidie is het project vertraagd. Verwacht wordt dat het eerste deelonderzoek van dit onderzoek begin 2013 is afgerond. Voor het nemen van een gefundeerde go/no go beslissing zijn we afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek. Gepland is dat de eerste principiële discussie op basis van het Stowa onderzoek medio 2013 gaat plaatsvinden.

#### Prestatie-indicator nr. 51

De teruglevering van energie blijft achter bij de afgesproken hoeveelheid. Dit komt doordat tijdens de ombouw van puntbeluchting naar belvenbeluchting het niet mogelijk was om 's nacht de beluchting uit te zetten om terug te leveren. Het uitzetten van de beluchting is nodig om ervoor te zorgen dat we meer energie produceren met de WKK installatie dan dat de rest van de rwzi op dat moment verbruikt. Dit uitzetten niet mogelijk omdat tijdens de ombouw alle beluchtingscapaciteit nodig was om de effluent kwaliteit te waarborgen. Doordat de vraag naar waterschapsenergie ook achter blijft, leidt dit niet tot problemen.

#### Wat zijn de kosten?

|                                            | Begroting       | Realisatie    | Resultaat  |          |
|--------------------------------------------|-----------------|---------------|------------|----------|
|                                            | 2012            | 2012          | 2012       |          |
|                                            | Na 2e wijziging |               |            |          |
| <b>Zuiveringsbeheer</b>                    |                 |               |            |          |
| <b>Kosten</b>                              |                 |               |            |          |
| Overige kosten                             | 17.391          | 18.057        | 666        | N        |
| Personeelskosten                           | 4.262           | 4.279         | 17         | N        |
| Afschrijvingskosten                        | 17.511          | 17.116        | 395        | V        |
| Rentekosten                                | 7.804           | 7.017         | 787        | V        |
|                                            |                 |               |            |          |
| <b>Totaal kosten</b>                       | <b>46.968</b>   | <b>46.470</b> | <b>498</b> | <b>V</b> |
|                                            |                 |               |            |          |
| <b>Overige opbrengsten</b>                 |                 |               |            |          |
| Overige opbrengsten                        | 2.258           | 2.150         | 108        | N        |
|                                            |                 |               |            |          |
| <b>Totaal overige opbrengsten</b>          | <b>2.258</b>    | <b>2.150</b>  | <b>108</b> | <b>N</b> |
|                                            |                 |               |            |          |
| <b>Saldo kosten en overige opbrengsten</b> | <b>44.710</b>   | <b>44.320</b> | <b>390</b> | <b>V</b> |

Bedragen zijn in duizenden euro's

*Toelichting*

| <b>Overige Kosten (666 N)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Resultaat<br/>2012</b> |   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|---|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Meerkosten chemicaliën als gevolg van aangescherpte Effluent kwaliteitseisen.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 500                       | N |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Meerkosten onderhoud (mechanisch/ elektrotechnisch onderhoud, bouwkundig en persleidingen). Bestaande uit                             <ul style="list-style-type: none"> <li>Calamiteit verstopping rwzi Leidsche Rijn (100K)</li> <li>Calamiteit persleiding Kockengen (65K)</li> <li>Calamiteit persleiding rwzi Houten (325K). Bedrag is geclaimd.</li> <li>Vervangen mengers rwzi Utrecht (75K)</li> <li>Schoonmaakkosten aeratietanks rwzi Utrecht, Leidsche Rijn en Nieuwegein (270K)</li> <li>Diverse reparaties rwzi Utrecht door uitblijven van instandhoudingsproject (200k)</li> </ul> </li> </ul> | 1000                      | N |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Minder kosten grensoverschrijdend afvalwater</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 400                       | V |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Minderkosten WVO-heffing effluent</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 176                       | V |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Minderkosten elektriciteit. Dit is te verklaren doordat er investeringen zijn gedaan in het kader van MJA 3. Hierbij kan gedacht worden aan investeringen in bellenbeluchting. Minder energieverbruik is daar een gevolg van.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 400                       | V |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Overige diensten derden</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 220                       | N |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Meerkosten laboratorium op programma 6 Zuiveringsbeheer</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 79                        | N |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Overige verschillen</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 157                       | V |
| <b>Overige opbrengsten (108 N)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                           |   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Minder opbrengst grensoverschrijdend afvalwater</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 316                       | N |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Bijdrage Onderhoud transportstelsels</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 280                       | V |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Bijdrage bouw rwzi Breukelen</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 65                        | V |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Minder geactiveerde lasten, als gevolg van een lagere toerekening van bouwrente aan lopende projecten.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 181                       | N |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Overige verschillen</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 44                        | V |

## Thema Bestuur, middelen en maatschappij

### 1.7 Lastendruk

#### Doelstelling 12 - Betere dienstverlening door een evenwichtige belastingheffing tegen zo laag mogelijke kosten

| Nr. | Maatregel                                 | PI/afpraak                                                 | Realisatie 2011 | Norm 2012                             | Realisatie 2012                                              | Einddoelstelling                   | K  | T  | G  |
|-----|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------------|--------------------------------------------------------------|------------------------------------|----|----|----|
| 52. | Samenwerking belastingheffing             | Samenwerking gerealiseerd                                  | Nee             | Oprichting regionaal belastingkantoor | Gemeenschappelijke regeling BghU opgericht.                  | Belastingkantoor van start in 2012 | ++ | ++ | ++ |
| 53. | Reacties (Belastingen) op tijd afhandelen | Percentage afgehandelde reacties binnen wettelijke termijn | 100%            | 100%                                  | Alle reacties zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld. | 100%                               | ++ | ++ | ++ |

#### Toelichting

##### Prestatie-indicator nr. 52

#### Samenwerking belastingheffing

In 2012 is de bestuurlijke besluitvorming rond de oprichting van een regionaal belastingkantoor succesvol afgerond. Daarmee is de samenwerking gerealiseerd.

De einddoelstelling is overigens dat het belastingkantoor eind 2013 van start gaat.

##### Prestatie-indicator nr. 53

#### Reacties (Belastingen) op tijd afhandelen

In 2012 zijn alle reacties tijdig afgehandeld. Om pieken op te vangen is tijdelijke inhuur noodzakelijk geweest.

#### Wat zijn de kosten?

|                                            | Begroting       | Realisatie   | Resultaat  |          |
|--------------------------------------------|-----------------|--------------|------------|----------|
|                                            | 2012            | 2012         | 2012       |          |
|                                            | Na 2e wijziging |              |            |          |
| <b>Lastendruk</b>                          |                 |              |            |          |
| <b>Kosten</b>                              |                 |              |            |          |
| Overige kosten                             | 2.964           | 2.970        | 6          | N        |
| Personeelskosten                           | 968             | 977          | 10         | N        |
| Afschrijvingskosten                        | 8               | 0            | 8          | V        |
| Rentekosten                                | -               | 0            | 0-         | -        |
| <b>Totaal kosten</b>                       | <b>3.940</b>    | <b>3.947</b> | <b>7</b>   | <b>N</b> |
| <b>Overige opbrengsten</b>                 |                 |              |            |          |
| Overige opbrengsten                        | 276             | 712          | 435        | V        |
| <b>Totaal overige opbrengsten</b>          | <b>276</b>      | <b>712</b>   | <b>435</b> | <b>V</b> |
| <b>Saldo kosten en overige opbrengsten</b> | <b>3.664</b>    | <b>3.236</b> | <b>428</b> | <b>V</b> |

Bedragen zijn in duizenden euro's

## Toelichting

|                                                                                                                           |                       |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|---|
| <b>Overige opbrengsten (435 V)</b>                                                                                        | <b>Resultaat 2012</b> |   |
| Het voordeel betreft het saldo tussen de gefactureerde en ontvangen incassokosten en de werkelijk gemaakte incassokosten. | 435                   | V |

## 1.8 Tevredenheid belanghebbenden

### Doelstelling 13 - Het waterschap is zichtbaar in de samenleving

| Nr. | Maatregel                                                    | PI/afpraak                                                     | Realisatie 2011 | Norm 2012    | Realisatie 2012                                                             | Einddoelstelling                  | K   | T   | G   |
|-----|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|-----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----|-----|-----|
| 54. | Betere dienstverlening (e-Overheid + informatie-huishouding) | Aantal elektronische nieuwsbrieven (ge-maild en op de website) | 6 x per jaar    | 6 x per jaar | Electr. nwsbr: 9<br>@grarier: 8<br><br>Totaal: 17                           | Minimaal 6 nieuwsbrieven per jaar | +/+ | +/+ | +/+ |
| 55. | Betrokkenheid bij de samenleving                             | Aantal advertorials                                            | 4               | 4            | 4                                                                           | Minimaal 4 advertorials per jaar  | +/+ | +/+ | +/+ |
| 56. | Betrokkenheid bij de samenleving                             | Aantal bezoekers open dagen van waterschaps-objecten           | 1860            | 2.000        | 2 open dagen: 250 bezoekers.<br><br>Totaal aantal bezoekers excursies: 1750 | 2.000                             | +/+ | +/+ | +/+ |
| 57. | Informeren en draagvlak                                      | Persberichten                                                  | 84              | 55           | 75                                                                          | 55                                | +/+ | +/+ | +/+ |
| 58. | Informeren en draagvlak                                      | Perscontacten                                                  | 103             | 45           | 80                                                                          | 45                                | +/+ | +/+ | +/+ |
| 59. | Betrokkenheid bij de samenleving                             | Aantal excursies rwzi's                                        | 33              | 115          | 57                                                                          | 165                               | +/- | +/+ | +/+ |

### Doelstelling 14 - Integreren vaarwegbeheer in het waterbeheer

| Nr. | Maatregel                        | PI/afpraak                     | Realisatie 2011 | Norm 2012          | Realisatie 2012 | Einddoelstelling                       | K   | T   | G   |
|-----|----------------------------------|--------------------------------|-----------------|--------------------|-----------------|----------------------------------------|-----|-----|-----|
| 60. | Vaststellen beleid vaarwegbeheer | Bestuurlijk vastgesteld beleid | Nee             | Vastgesteld beleid | nee             | Bestuurlijk vastgesteld beleid in 2012 | +/+ | +/- | +/+ |

### Doelstelling 15 - Verlenen van vergunningen binnen de proceduuretijd

| Nr. | Maatregel                                          | PI/afpraak                                                                 | Realisatie 2011 | Norm 2012 | Realisatie 2012 | Einddoelstelling                                      | K   | T   | G   |
|-----|----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|-----------------|-------------------------------------------------------|-----|-----|-----|
| 61  | Verlenen van vergunningen binnen de proceduuretijd | Percentage binnen de proceduuretijd verleende vergunningen in kalenderjaar | 84%             | 75%       | 94%             | In 2012 binnen proceduuretijd 75% vergunningverlening | +/+ | +/+ | +/+ |

### Doelstelling 16 – Vergroting beleving door recreëren, cultuur en landschap

| Nr. | Maatregel                                                  | PI/afpraak                            | Realisatie 2011 | Norm 2012    | Realisatie 2012 | Einddoelstelling                                       | K   | T   | G   |
|-----|------------------------------------------------------------|---------------------------------------|-----------------|--------------|-----------------|--------------------------------------------------------|-----|-----|-----|
| 62  | Opstellen en vaststellen beleid recreatief medegebruik     | Bestuurlijk vastgesteld beleid        | Nee             | Vorbereiding | voorbereiding   | Vastgesteld beleid en maatregelen in 2013              | +/+ | +/+ | +/+ |
| 63  | Het publiek onze cultuurhistorische objecten laten beleven | Cumulatief aantal te beleven objecten | 7               | 8            | 10              | Zoveel mogelijk te beleven cultuurhistorische objecten | +/+ | +/+ | +/+ |

#### Toelichting

##### Prestatie-indicator nr. 59

##### Betrokkenheid bij de samenleving

In 2012 is Rwzi Nieuwegein weer opgestart en is er een mailing naar scholen gegaan voor rondleidingen. Hoe de indicator van 115 naar 165 is kunnen springen van 2011 naar 2012 is onduidelijk. De medewerker die de excursies verzorgt zegt dat het een niet haalbaar aantal is.

##### Prestatie-indicator nr. 60

##### Vaststellen beleid vaarwegbeheer

Als gevolg van de nieuwe Waterwet hebben provincies 3 jaar de tijd om het regionaal vaarwegbeheer in de provincies te regelen. De provincies hebben de wetgever om de 3 jaar extra tijd gevraagd om het een en ander te regelen. Desalniettemin vinden voorbereidingen plaats om hier inhoud aan te geven. Dit gebeurt door overleg

tussen provincies en waterschappen, een en ander op basis van een door het IPO opgestelde handreiking. Op grond van de bestuurlijke keuze om eerst tot overeenstemming te komen met de provincies en pas daarna het beleid uit te werken, zal pas eind 2013 kunnen worden begonnen met opstellen van het beleid, dat vervolgens in 2014 kan worden vastgesteld.

##### Prestatie-indicator nr. 61

##### Verlenen van vergunningen binnen de proceduuretijd

Deze hoge score is resultante van de eerdere inspanningen om het proces 'lean' in te richten. Bij gelijkblijvende aantal vergunningaanvragen en behoud van capaciteit is dit niveau structureel te behalen.

## 1.9 Maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid

### Doelstelling 17 - Duurzaamheidscriteria wordt toegepast bij het inkopen en aanbesteden

| Nr. | Maatregel                                                      | PI/afpraak                                                    | Realisatie 2011 | Norm 2012 | Realisatie 2012 | Einddoelstelling                                                        | K   | T   | G   |
|-----|----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|-----------------|-------------------------------------------------------------------------|-----|-----|-----|
| 64  | Het toepassen van de duurzaam inkoop criteria van AgentschapNL | Percentage duurzaam inkopen volgens criteria van AgentschapNL | 99%             | 100%      | 100%            | Wij kopen 100% duurzaam in volgens de criteria van AgentschapNL in 2015 | +/+ | +/+ | +/+ |

#### Toelichting

##### Prestatie-indicator nr. 64

#### Het toepassen van de duurzaam inkoop criteria van AgentschapNL

De Agentschap criteria worden bij aanbestedingen altijd toegepast. Daardoor voldoet HDSR aan de norm van 50% vanuit de rijksoverheid en aan onze eigen norm van 100%. Duurzaamheid wordt dus op dit moment altijd gemeten aan de hand van de Agentschapcriteria.

## 1.10 Bestuur en organisatie

### Wat zijn de kosten?

|                                            | Begroting          | Realisatie    | Resultaat  |          |
|--------------------------------------------|--------------------|---------------|------------|----------|
|                                            | 2012               | 2012          | 2012       |          |
|                                            | Na 2e<br>wijziging |               |            |          |
| <b>Bestuur en organisatie</b>              |                    |               |            |          |
| <b>Kosten</b>                              |                    |               |            |          |
| Overige kosten                             | 7.231              | 7.469         | 238        | N        |
| Personeelskosten                           | 8.706              | 8.782         | 76         | N        |
| Afschrijvingskosten                        | 757                | 921           | 165        | N        |
| Rentekosten                                | 386                | 310           | 76         | V        |
|                                            |                    |               |            |          |
| <b>Totaal kosten</b>                       | <b>17.080</b>      | <b>17.483</b> | <b>403</b> | <b>N</b> |
|                                            |                    |               |            |          |
| <b>Overige opbrengsten</b>                 |                    |               |            |          |
| Overige opbrengsten                        | 1.671              | 1.991         | 321        | V        |
|                                            |                    |               |            |          |
| <b>Totaal overige opbrengsten</b>          | <b>1.671</b>       | <b>1.991</b>  | <b>321</b> | <b>V</b> |
|                                            |                    |               |            |          |
| <b>Saldo kosten en overige opbrengsten</b> | <b>15.410</b>      | <b>15.491</b> | <b>82</b>  | <b>N</b> |

Bedragen zijn in duizenden euro's

### Toelichting

| <b>Overige Kosten (238 N)</b>                                               | <b>Resultaat<br/>2012</b> |   |
|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------|---|
| • Niet begrote kosten lease auto's                                          | 142                       | N |
| • Meerkosten telefonie                                                      | 76                        | N |
| • Overige verschillen                                                       | 20                        | N |
| <b>Afschrijvingskosten (165 N)</b>                                          |                           |   |
| • Meerkosten afschrijvingskosten ICA door afboeken niet activeerbare kosten | 242                       | N |
| • Overige verschillen                                                       | 77                        | V |
| <b>Overige opbrengsten (321 V)</b>                                          |                           |   |
| • Niet begrote onttrekkingen voorzieningen                                  | 121                       | V |
| • Bijdrage van overheden                                                    | 75                        | V |
| • Uitkeringen ziektewet                                                     | 60                        | V |
| • Overige verschillen                                                       | 65                        | V |

## 4. Belastingopbrengsten

Tabel 6 – Netto bijdrage per belastingcategorie

|                                              | Begroting<br>2012   | Realisatie<br>2012 | waarvan<br>2012 | waarvan<br>'oude jaren' | Resultaat<br>2012 |
|----------------------------------------------|---------------------|--------------------|-----------------|-------------------------|-------------------|
|                                              | <i>Na wijziging</i> |                    |                 |                         |                   |
| <b>Netto bijdrage per belastingcategorie</b> |                     |                    |                 |                         |                   |
| Watersysteemheffing ingezetenen              | 19.030              | 18.964             | 18.949          | 15                      | 66 N              |
| Watersysteemheffing overig ongebouwd         | 3.670               | 3.639              | 3.570           | 69                      | 31 N              |
| Watersysteemheffing natuur                   | 43                  | 43                 | 44              | -1                      | 0                 |
| Watersysteemheffing gebouwd                  | 25.920              | 26.612             | 25.863          | 749                     | 692 V             |
| Zuiveringsheffing woningen en bedrijven      | 50.963              | 50.807             | 50.919          | -112                    | 156 N             |
|                                              |                     |                    |                 |                         |                   |
| <b>Totaal netto bijdrage</b>                 | <b>99.625</b>       | <b>100.065</b>     | <b>99.345</b>   | <b>720</b>              | <b>440 V</b>      |

Bedragen zijn in duizenden euro's

### Toelichting

In de tabel is de realisatie van 2012 in de gearceerde kolommen uitgesplitst naar:

- bruto omslag en mutatie voorziening 2012;
- bruto omslag oude jaren;
- mutaties voorziening oude jaren;

De totale belastingopbrengsten zijn 0,4 miljoen euro hoger dan geraamd. Dat wordt voornamelijk veroorzaakt door meeropbrengsten in de watersysteemheffing gebouwd, zowel voor het jaar 2012 als voor oude jaren. Daartegenover staat dat voor de watersysteemheffing ingezetenen en de zuiveringsheffing een lagere opbrengst dan geprognosticeerd is gerealiseerd.

### Oude jaren en mutaties voorziening

De opbrengsten uit oude jaren en de mutaties voorziening dubieuze debiteuren zijn goed voor een minderopbrengst van 0,45 miljoen euro. Enerzijds is de opbrengst watersysteemheffing gebouwd is hoger dan voorzien. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het naleveren door gemeenten van WOZ-waarden oude jaren. Inmiddels wordt met gemeenten overlegd over de volledigheid en juistheid van aan te leveren WOZ-gegevens. Daarnaast staat de opbrengst zuiveringsheffing bedrijven onder druk. Voor het jaar 2010 is een minderopbrengst van 0,4 miljoen voorzien. Tenslotte zijn de voorzieningen dubieuze debiteuren verhoogd met 0,7 miljoen. Het lijkt erop dat de gevolgen van de crisis nu ook door-

werken in de oninbaarheid van belastingopbrengsten.

### Belastingjaar 2012

#### Watersysteemheffing ingezetenen en zuiveringsheffing woningen

Op beide heffingen samen is er 0,3 miljoen euro (9,5%) meer op kwijtschelding toegewezen aan huishoudens dan geraamd. Het lijkt erop dat de crisis nu ook doorwerkt in de kwijtscheldingspraktijk.

Kwijtschelding vindt overigens voornamelijk plaats bij huishoudens in een huurwoning. Bij huishoudens met een eigen woning is nagenoeg geen sprake van kwijtschelding.

#### Watersysteemheffing gebouwd

Ondanks dat de gemiddelde WOZ-waarde lager is dan begroot, is er sprake van een bescheiden meeropbrengst door naleveringen van gemeenten en doordat er minder WOZ-waarden verminderingen zijn verwerkt. Inmiddels wordt met gemeenten overlegd over de volledigheid en juistheid van aan te leveren WOZ-gegevens. De kwaliteit van het WOZ-bestand van gemeenten is toegenomen.

#### Watersysteemheffing natuur

Over de afbakening van natuurterreinen wordt nog steeds geprocedeerd. Er is daarom nog geen aanleiding om de prognoses voor de opbrengsten voor natuurterreinen bij te stellen.

## 5. Investerings

### Algemeen

In tabel 7 treft u de investeringsuitgaven en subsidies zoals begroot en gerealiseerd in de jaarschijf 2012. In de initiële begroting was een (taakstellend) investeringsniveau van 36,738 mln vastgesteld. Na verwerking van de 1<sup>e</sup> en de 2 begrotingswijziging 2012 komt het taakstellend investeringsniveau uit op 33,738 mln. Per saldo is het taakstellend investeringsniveau 2012 met 3 mln naar beneden bijgesteld gedurende 2012.

Tabel 7 - Overzicht investeringsuitgaven bijdrage derden en subsidies

|                                     | Begroting<br>2012 (initieel) | Begroting<br>2012 (na BW) | Realisatie<br>2012 (Bruto) | Relatieve<br>uitputting | Doorbelasting<br>derden/<br>subsidie |
|-------------------------------------|------------------------------|---------------------------|----------------------------|-------------------------|--------------------------------------|
| Veiligheid                          | 3.250                        | 3.250                     | 5.769                      | 178%                    | 24                                   |
| Primaire en regionale waterkeringen | 3.250                        | 3.250                     | 5.769                      | 178%                    | 24                                   |
| Calamiteitenzorg                    | -                            | -                         | -                          | -                       | -                                    |
| Voldoende water                     | 20.128                       | 20.253                    | 18.812                     | 92%                     | 4.096                                |
| Watersysteembeheer                  | 20.128                       | 20.253                    | 18.675                     | 92%                     | 4.096                                |
| Beperking wateroverlast             | -                            | -                         | 136                        | -                       | -                                    |
| Schoonwater                         | 11.460                       | 8.390                     | 9.281                      | 109%                    | 135                                  |
| Kwaliteit van het oppervlakte water | -                            | -                         | 132                        | -                       | -                                    |
| Zuiveringsbeheer                    | 11.460                       | 8.390                     | 9.149                      | 109%                    | 135                                  |
| Bestuur, middelen & maatschappij    | 1.900                        | 1.900                     | 1.662                      | 87%                     | 10                                   |
| Lastendruk                          | 1.900                        | 1.900                     | 1.662                      | 87%                     | 10                                   |
| Niet toewijsbaar aan programma      | -                            | -                         | -                          | -                       | -                                    |
| <b>Totale uitgaven</b>              | <b>36.738</b>                | <b>33.793</b>             | <b>35.524</b>              | <b>105%</b>             | <b>4.265</b>                         |

Bedragen zijn in duizenden euro's

### Toelichting

#### Veiligheid

Dit thema omvat het

- Groot Onderhouds Plan (GOP) regionale waterkeringen. Dit plan geeft onder andere uitvoering aan de afspraken met de provinciebesturen van Utrecht en van Zuid-Holland om uiterlijk in 2020 de regionale keringen op orde te hebben.
- Primaire waterkeringen
- Investerings van MRB.

Van de totale uitgaven betreft € 3,7 mln uitgaven van projecten uit de oude GOP primaire Waterkeringen. Het nieuwe GOP is in 2011 goedgekeurd en de projecten hiervan zijn in voorbereiding.

Aan de GOP regionale waterkeringen is in 2012 0,7 mln meer uitgeven dan opgenomen in jaarschijf 2012. Daarnaast heeft er een grondaankoop van 1,5 mln plaatsgevonden die niet in de jaarschijf 2012 was opgenomen.

#### Voldoende water

Onder dit thema vallen onder andere het Groot Onderhoud Plan (GOP) oevers en kunstwerken, de legger watersysteem en de watergebieds-plannen en waterkwaliteitsmaatregelen. We ronden het GOP kunstwerken 2001-2013 af en zijn begonnen met het GOP 2012-2016. Het voorgenomen aantal renovaties uit het GOP 2001-2013 is te hoog gebleken. Door het verlengen van de levensduur en behoudend renoveren hebben we aan het eind van de looptijd naar verwachting 115 objecten gerenoveerd. Met de watergebieds-plannen zijn we flink op stoom, met de aantekening dat de watergebiedsplannen Zegveld Oud Kamerik en Kamerik Kockengen financieel anders lopen dan gepland.

#### Schoon water

Dit thema bestaat voor een deel uit de kwaliteit van het oppervlaktewater en voor het andere deel uit vervangings- en uitbreidingsinvesteringen van de rwzi's. De investeringen naar aanleiding van de kaderrichtlijn water lopen achter, het vinden van geschikte oevers is erg lastig.

De realisatie van de jaarschijf 2012 is hoger dan de begroting omdat er ook uitgaven in zijn opgenomen uit projecten uit voorgaande jaarschijven. Hierdoor maken we nog kosten op projecten die niet voorkomen in de jaarschijf van 2012.

#### Bestuur, middelen & maatschappij

In dit thema worden vooral losse projecten verantwoord die niet specifiek toewijsbaar zijn aan een programma en meer in de bedrijfsvoeringsfeer thuishoren. Deze investeringen lopen op schema.

#### Uitruil projecten x- en y-lijst

In 2012 is één project uit de y-lijst van start gegaan. Hiervoor heeft het algemeen bestuur op 4 juli 2012 door het vaststellen van een bestuursvoorstel krediet verleend. Het gaat om € 753.000 voor de realisatie van vispassages in 2012 en 2013 (niet-behorend tot KRW-maatregelen). In 2012 is op dit project € 328.000,- aan investeringsuitgaven gerealiseerd. Deze uitgaven maken deel uit van de investeringsuitgaven binnen het programma Watersysteembeheer. Binnen dit programma vindt uitruil plaats met projecten die nog niet gestart zijn maar wel in de jaarschijf 2012 waren begroot. Voorbeelden hiervan zijn Vaarwegbeheer en nautisch beheer (481001), Waterberging en natuurontwikkeling langs de Grecht en Waterberging Hooge Boezem.

#### Kredietoverschrijdingen

Per 31-12- 2012 is er op een aantal kredieten sprake van een overschrijding. Conform de procedure kredieten en in lijn met de aangenomen motie 14 en 15 van Water Natuurlijk vermelden wij deze in de bestuursrapportage.

De overschrijdingen leiden tot hogere investeringsuitgaven en daarmee tot hogere kapitaallasten. In bijlage V is het overzicht lopende investeringsprojecten per 31-12-2012 opgenomen. In dit overzicht wordt per project het totale toegekende krediet, de totale uitgaven t/m 31-12-2012 en de resterende kredietruimte weergegeven (absoluut en relatief). Aan de lopende projecten per 31-12-2012 is in totaliteit 205 mln krediet toegekend. Hiervan is 122 mln uitgeven en voor 8,5 mln zijn verplichtingen aangegaan. Het resterende kredietruimte komt hierdoor op 80,1 mln, oftewel 30% van het beschikbaar gestelde kredietomvang.

Dit overzicht is niet met bovenstaande tabel 7 te vergelijken omdat tabel 7 zich sec richt op het boekjaar 2012 en het overzicht in bijlage de cumulatieve waarden t/m 2012 weergeeft.

In bijlage V is een tabel opgenomen waarin alle projecten die een overschrijding kennen zijn opgenomen. De betreffende projecten worden toegelicht en waar mogelijk is er een dekkingsvoorstel van de hogere kapitaallast a.g.v. de overschrijding opgenomen.

## 6. Paragrafen

### 2.1 Uitgangspunten en normen

#### Artikel 8

Conform artikel 8 (uitvoering van de begroting) van de 'verordening beleids- en verantwoordings-functie' zorgt het college ervoor dat de netto kosten van de programma's en de investeringsuitgaven, zoals geautoriseerd door het algemeen bestuur, niet worden overschreden. Daarbij mag er niet worden geschoven tussen de budgetten van de verschillende programma's. Wanneer er geschoven moet worden tussen de verschillende thema's of programma's, dient dit te gebeuren via autorisatie door het algemeen bestuur. Wanneer er geschoven moet worden binnen de programma's kan het college dit autoriseren. Het college heeft dan echter wel een rapportageverplichting aan het algemeen bestuur. Dit inzicht wordt bij het jaarverslag 2012 gegeven.

### 2.2 Bedrijfsvoering

#### Algemeen

In dit hoofdstuk worden de volgende onderdelen behandeld: KAM, inkoop, aanbestedingen en subsidies.

#### Kwaliteit, Arbeidsomstandigheden, Milieu (= KAM)

Na de succesvol uitgevoerde pilot voor 4 afdelingen is in de voorbije maanden de opzet van de directie-beoordeling verder gestructureerd in nauwe samenwerking met de lijnorganisatie en directie. Het doel is in 2013 dit verder vorm te geven voor de gehele organisatie, zodat er adequate stuurinformatie is voor de directie.

De risico-inventarisatie en – evaluatie (RI&E's) voor de RWZI's (UV) zijn uitgevoerd en het onderhoud ervan is overgedragen naar de staande organisatie. Voor MRB zijn deze RI&E's grotendeels uitgevoerd en enkele nieuwe onderkomens zullen daaraan worden toegevoegd. In 2013 worden de RI&E's voor zowel Waterbeheer (UV), de gemalen (UV) en het kantoor uitgevoerd.

In de tweede helft van 2012 heeft de verdere uitvoer van interne audit's plaatsgevonden. Verbeteracties worden middels een verbetermonitor gevolgd en per kwartaal vindt rapportering aan de

directie plaats over de voortgang van de uitvoer van zowel de interne audits als de verbeteracties.

Er is een organisatie brede normscan uitgevoerd, zodat inzichtelijk is waar leemten in de organisatie zijn die van invloed (kunnen) zijn op de hercertificering in het jaar 2013. Deze leemten zullen in samenspraak met de lijnorganisatie worden opgepakt. Hierdoor vindt continu onderhoud plaats aan de kwaliteitsmanagement systematiek onder andere door deze procesgericht in te richten. De huidige procedures zullen middels deze procesgerichte systematiek fasegewijze worden beschreven.

#### Verbijzonderde interne controle (=VIC)

Gedurende het jaar 2012 is invulling gegeven aan de controle op de rechtmatigheid van de volgende financieel kritieke processen, die zijn opgenomen in het door de directie geformaliseerde Verbijzonder Interne Controleplan 2012-2015:

1. Inkoop & aanbesteden;
2. Memoriaalboekingen;
3. Afschrijvingen op vaste activa;
4. Personeels- en Salarisadministratie;
5. Treasury;
6. Overige bijdragen (waar onder in- en uitgaande subsidies).

Bij de uitgevoerde controles zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Rapportering aan de directie heeft plaatsgevonden. De afrondende controles over de laatste maanden van het jaar 2012 op deze processen vinden in januari 2013 plaats. De externe accountant maakt voor de oordeelsvorming van de interne beheersing gebruik van de dossiers van de uitgevoerde verbijzonderde interne controles.

### Aanbestedingen (GWW)

In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel aanbestedingen er in 2012 op het gebied van

grond- weg- en waterbouw (GWW) per soort zijn geweest. De GWW onderscheidt uitsluitend werken; diensten en leveringen vallen hier buiten.

**Tabel 8 - aantal aanbestedingen per soort verdeeld naar beleid**

| Aandachtsgebied                                                       | Soort aanbesteding                                     | Lichter  | Conform   | Zwaarder  | Totaal    |
|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|----------|-----------|-----------|-----------|
| Watersysteembeheer (excl. baggeren) en regionale en primaire keringen | Europese aanbesteding                                  | -        | -         | 3         | 3         |
|                                                                       | Onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking | -        | 1         | 5         | 6         |
|                                                                       | Meervoudig onderhandse procedure                       | -        | 7         | 2         | 9         |
|                                                                       | Enkelvoudige uitnodiging                               | -        | 1         | -         | 1         |
| <i>Subtotaal</i>                                                      |                                                        | -        | 9         | 10        | 19        |
| Baggeren                                                              | Europese aanbesteding                                  | -        | -         | 1         | 1         |
|                                                                       | Onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking | 1        | -         | -         | 1         |
|                                                                       | Meervoudig onderhandse procedure                       | -        | 6         | -         | 6         |
|                                                                       | Enkelvoudige uitnodiging                               | -        | -         | -         | -         |
| <i>Subtotaal</i>                                                      |                                                        | 1        | 6         | 1         | 8         |
| Zuiveringsbeheer                                                      | Europese aanbesteding                                  | -        | 1         | -         | 1         |
|                                                                       | Onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking | -        | -         | -         | -         |
|                                                                       | Meervoudig onderhandse procedure                       | -        | 5         | -         | 5         |
|                                                                       | Enkelvoudige uitnodiging                               | 1        | -         | -         | 1         |
| <i>Subtotaal</i>                                                      |                                                        | 1        | 6         | -         | 7         |
| <b>Totaal</b>                                                         |                                                        | <b>2</b> | <b>21</b> | <b>11</b> | <b>34</b> |
| <i>Procentueel</i>                                                    |                                                        | 4%       | 62%       | 32%       | 100%      |

### Toelichting

#### Watersysteembeheer (excl. baggeren) en regionale en primaire keringen

Alle aanbestedingen zijn zwaarder of conform het beleid uitgevoerd.

#### Baggeren en zuiveringsbeheer

Een aanbesteding is er lichter dan het beleid aanbesteed. De reden hiervoor is:

- We hebben het intellectuele eigendom van één specifiek bedrijf aanbesteed. (Prototype Nereda).
- Het andere geval heeft betrekking op het project doorstart kadeverbetering Grechtkade Oost er was sprake van een dwingende spoed als gevolg van faillissement van een aannemer. In een dergelijke situatie hoeft wettelijk geen nieuwe aanbestedingsprocedure plaats te vinden.

### Aanbestedingsvoordeel

In Tabel 9 is per aandachtsgebied het totale bedrag van de besteksramingen weergegeven ten opzichte van het totaal van de aanneemsommen.

Tabel 9 – werkelijke aanneemsommen ten opzichte van totaal besteksramingen

| Aandachtsgebied                     | Totaal besteksramingen | Totaal werkelijk | Verschil   | Verschil % |
|-------------------------------------|------------------------|------------------|------------|------------|
| Watersysteembeheer (excl. Baggeren) | 6,5                    | 6,1              | 0,4        | 6%         |
| Baggeren                            | 3,6                    | 2,6              | 1,0        | 28%        |
| Zuiveringsbeheer                    | 3,9                    | 3,4              | 0,5        | 13%        |
| <b>Totaal</b>                       | <b>14,1</b>            | <b>12,1</b>      | <b>1,9</b> | <b>14%</b> |

Bedragen zijn in miljoenen euro's

### Toelichting

In zijn algemeenheid kunnen we daarbij stellen dat de huidige economische crisis daar volgens onze inschatting een groot aandeel in heeft. Natuurlijk is het zo dat als gevolg van de crisis het voor veel bedrijven een kwestie van overleven is. Dit betekent dat er voor verschillende takken van sport (bijvoorbeeld het baggeren) sprake is van grote werkhonger wat op zijn beurt lage/scherpe inschrijvingen op levert. De ramingen zelf worden regelmatig bijgesteld aan de hand van praktijkgegevens (lees ervaringen bij eerder uitgevoerde werkzaamheden).

## Subsidies

### Algemeen

Onderstaand treft u een aantal tabellen waarmee verslag wordt gedaan over de actuele subsidies. De indeling van onderstaande tabellen is gebaseerd op de fase waarin de subsidies zich bevinden. Deze fasen zijn achtereenvolgens:

- Ontvangen subsidiebeschikkingen;
- Ingediende/ lopende subsidieverzoeken;
- Subsidiekansen in onderzoek;
- Afgewezen en stopgezette subsidie-ideeën;
- Afgewikkelde subsidiebedragen.

| Tabel 10 : Overzicht ontvangen subsidie beschikkingen 2012 (aantal 19 stuks) |                                            |   |         |  |
|------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|---|---------|--|
| Naam project                                                                 | Regeling                                   |   | Bedrag  |  |
| Verbeteren KAM managementsysteem                                             | ESF Actie E Sociale Innovatie              | € | 18.000  |  |
| Verbreiding Kanaalsloot West                                                 | POP2 (2012: maatregel 216 water-kwaliteit) | € | 250.000 |  |
| NVO Natuursloot Zeist                                                        | POP2 (2012: maatregel 216 water-kwaliteit) | € | 188.611 |  |
| Verbinding Gooyerwetering (aangevraagd € 454.982)                            | POP2 (verdrogingsbestrijding)              | € | 361.169 |  |

|                                                                                                                          |                                                   |                                                   |                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------|------------------|
| Waterkwaliteit Hooge Woerd (aangevraagd € 65.448,75)                                                                     | POP2 (maatregel 216 waterkwaliteit)               | €                                                 | 54.900           |
| Restauratie Goejanverwellesluis te Hekendorp                                                                             | ILG/AVP-POP2 (De Utrechtse Waarden)               | €                                                 | 450.000          |
| NVO Groene Vaart te Groenekan                                                                                            | POP2 (2012: maatregel 216 waterkwaliteit)         | €                                                 | 129.123          |
| Restauratie en renovatie van de bijgebouwen Dijkhuis Jaarsveld (paardenstal)                                             | BRIM 20120(kleinschalig)                          | €                                                 | 13.268           |
| Restauratie en renovatie van de bijgebouwen Dijkhuis Jaarsveld (zwarte schuur)                                           | BRIM 2012 (kleinschalig)                          | €                                                 | 7.844            |
| Molen Bonrepas                                                                                                           | BRIM 2012 (kleinschalig)                          | €                                                 | 15.000           |
| Inrichting Kromme Rijn oevers Odijk                                                                                      | POP2 (maatregel 323)                              | €                                                 | 250.000          |
| Waterberging waterkwaliteit Grecht                                                                                       | POP2 (maatregel 323)                              | €                                                 | 250.000          |
| Herinrichting waterlichaam Ouwenaar-Haarrijn                                                                             | KRW synergie (reservering 2008)                   | €                                                 | 353.000          |
| Nieuwbouw rwzi Utrecht (proefinstallatie toepassen Nereda technologie)                                                   | EFRO                                              | €                                                 | 1.070.000        |
| Pilot project V&H kiezen, klikken, klaar (grondwateronttrekking, E-dienstverlening)                                      | Ministerie Binnenlandse Zaken                     | €                                                 | 60.500           |
| Startsubsidie invoering bestuurlijke strafbeschikking milieu en keur                                                     | Ministerie Veiligheid & Justitie                  | €                                                 | 15.000           |
| Drinkwater en sanitatie (incl. afvalwater) Kisumu Kenya (samen met St. Cordaid en Vitens); milieu-haalbaarheidsonderzoek | Wereldwijd werken met Water (Partners voor Water) | Alle kosten HDSR lopen via de Lead-partner Vitens |                  |
| Futuragua "Samenwerken aan water" 2012-2014 (De Dommel, Brabant Water, gemeente Tilburg)                                 | Stichting NWB Fonds (budget 2012)                 | €                                                 | 97.900           |
| Mission Lake Naivasha Kenia (identificatiemissie)                                                                        | Stichting NWB Fonds                               | €                                                 | 18.475           |
| <b>Totaal</b>                                                                                                            |                                                   | <b>€</b>                                          | <b>3.602.790</b> |

**Tabel 11: Overzicht ingediende/lopende subsidie verzoeken 2012**

| <b>Naam project</b>                            | <b>Regeling</b> |          | <b>Bedrag</b>  |
|------------------------------------------------|-----------------|----------|----------------|
| Vispasseerbaar maken sluis Wijk bij Duurstede  | ILG/Synergie    | €        | 76.323         |
| Natuurontwikkeling oevers Kromme Rijn (fase 2) | ILG/Synergie    | €        | 222.820        |
| <b>Totaal</b>                                  |                 | <b>€</b> | <b>299.143</b> |

**Tabel 12: Subsidiekansen in onderzoek (initiatiefase) in 2012**

| <b>Naam project</b>                                                       | <b>Regeling</b>                                            |          | <b>Bedrag</b>    |
|---------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|----------|------------------|
| Duurzame inrichting Kromme Rijn (2008)                                    | KRW synergie (reservering)<br>(oorspronkelijk € 1.195.550) | €        | 1.024.241        |
| Matregelen in de polder Zegveldersbroek-Zegveld / Zone Grecht (DM 458907) | Nota Ruimte Middelen (provincie Utrecht)                   | €        | 2.000.000        |
| Maatregelen binnen opplussen hoog-watervoorziening Meije (DM 458912)      | Nota Ruimte Middelen (provincie Utrecht)                   | €        | 1.000.000        |
|                                                                           |                                                            | <b>€</b> | <b>4.024.241</b> |

**Tabel 13: Afgewezen en stop gezette subsidie-ideeën 2012**

| <b>Naam project</b>                                                                                                                                                                    | <b>Regeling</b>                         |   | <b>Bedrag</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|---|---------------|
| Vergunningverlening en Handhaving (geen aanvraag ingediend)                                                                                                                            | Voucherregeling Bewijs van Goede Dienst | € | 15.000        |
| Inovatief Wagenparkbeheer HDSR (afgewezen: per aanvragen kan ten hoogste voor slechts één project subsidie worden verleend; prioriteit voor aanvraag KAM managementsysteem)            | ESF                                     | € | 18.000        |
| Implementing long-term transition in watermanagement of peatlands to enable Resource Efficient Land Use (samen met Universiteit Utrecht (penvoerder) en de provincie Utrecht Afgewezen | Life+ (Policy and Governance)           | € | 58.905        |
| Nieuwbouw rwzi Utrecht (nieuwbouw waterlijn; verplaatsen sliblijn); geen aanvraag ingediend i.v.m. kort tijdsplan bouw project; focus verlegd naar Ebro.                               | LIFE+ 2012                              | € | 1.000.000     |
| Restauratie en renovatie van de bijge-                                                                                                                                                 | BRIM 2012 (kleinschalig)                | € | 12.500        |

|                                                                                                                                                                                                                                           |                   |          |                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|----------|------------------|
| bouwen Dijkhuis Jaarsveld (woning)<br>Afgewezen                                                                                                                                                                                           |                   |          |                  |
| LiveDijk<br>Afgewezen; veel aanvragen, projectidee goed beoordeeld, inzet van netwerken onvoldoende.                                                                                                                                      | Interreg IVB      | €        | 191.000          |
| Vergassing zuiveringsslib rioolwaterzuivering Nieuwegein (deelaanvraag)<br>Projectidee kansrijk. Aanvraag – in afwachting uitkomsten prae onderzoek Stowa - nog niet concreet genoeg; in 2013 opnieuw indienen voor het gehele onderzoek) | Topsector Energie | €        | 600.000          |
| <b>Totaal</b>                                                                                                                                                                                                                             |                   | <b>€</b> | <b>1.895.405</b> |

**Tabel 14: afgewikkelde subsidies 2012**

| <b>Naam project</b>                                                         | <b>Regeling</b>                                                          | <b>Beschikking</b> | <b>Vaststelling</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|--------------------|---------------------|
| Nazuivering RWZI Zeist                                                      | ILG                                                                      | € 1.100.000        | € 1.100.000         |
| Strategische Personeelsplanning (2010) (externe ondersteuning door De Crux) | Impulssubsidie Strategische Personeelsplanning (A&O-fonds Waterschappen) | € 5.000            | € 0                 |
| Aanleg diverse vispassages Kromme Rijngebied (Caspargouwsewetering)         | Uitvoeringsprogramma KRW maatregelen provincie Utrecht                   | € 303.142          | € 295.896           |
| idem                                                                        | Rijkswaterstaat                                                          | € 303.142          | € 256.045           |
| Scoren met natuurvriendelijke oevers                                        | KRW Innovatie                                                            | € 46.823           | € 45.257            |
| Amerikaanse rivierkreeft in het veenweidegebied                             | KRW Innovatie                                                            | € 24.960           | € 24.960            |
| Planvorming inrichtingsproject Kromme Rijn                                  | ILG                                                                      | € 50.000           | € 50.000            |
| Aanleg vispassages stuw Achterrijn en gemaal Smitsdijk gebied Kromme Rijn   | ILG                                                                      | € 81.491           | € 61.460            |
| Natuurvriendelijke oevers Ka-naalsoot WbD                                   | ILG                                                                      | € 48.590           | € 12.048            |
| Kisuma Kenia, improving sanitation drainage and water services              | Stichting NWB Fonds                                                      | € 42.000           | € 35.782            |
| Mission Lake Naivasha Kenia (identificatiemissie)                           | Stichting NWB Fonds                                                      | € 18.475           | € 16.997            |
|                                                                             |                                                                          | <b>€ 2.023.623</b> | <b>€ 1.898.445</b>  |

### **Toelichting afgewikkelde subsidies bij relevante afwijkingen.**

#### **Nazuivering rwzi Zeist**

De subsidie vaststellingsbeschikking was aanvankelijk vastgesteld op € 989.102 . Overleg heeft geresulteerd in een gehonoreerd verzoek voor een aanvullende subsidie bijdrage tot het destijds beschikte bedrag van € 1.1 miljoen.

#### **Strategische Personeelsplanning (2010) (externe ondersteuning door De Crux)**

Door andere prioritering is aanvraag niet tot uitvoer gekomen.

#### **Aanleg diverse vispassages Kromme Rijngebied (Caspargouwsewetering)**

Werkelijke subsidiabele kosten (€ 887.688) zijn lager uitgevallen dan de kostenraming bij de subsidieaanvraag (€ 1.067.702). De subsidie bedraagt 33%.

Provincie Utrecht heeft ook bijgedragen in de extra kosten die zijn gemaakt voor de aanleg van een natuurvriendelijke oever.

#### **Scoren met natuurvriendelijke oevers**

De werkelijke kosten zijn lager uitgevallen dan de kostenraming bij de subsidieaanvraag.

#### **Aanleg vispassages stuw Achterrijn en gemeentelijk gebied Kromme Rijn**

De werkelijke subsidiabele kosten (€ 122.919) zijn lager uitgevallen dan de kostenraming (€ 162.982) bij de subsidieaanvraag. De subsidie bedraagt 50%.

#### **Natuurvriendelijke oevers Kanaalsloot Wijk bij Duurstede**

De werkelijke subsidiabele kosten (€ 48.590) zijn lager uitgevallen dan de kostenraming bij de subsidieaanvraag (€ 194.361,50). De subsidie bedraagt 25%.

## 2.3 Paragraaf weerstandvermogen

### Inleiding

In de bestuursrapportage wordt in de paragraaf weerstandvermogen inzicht gegeven in de actuele stand van zaken van het weerstandvermogen. Onder weerstandvermogen wordt verstaan:

*Het weerstandvermogen is het vermogen van een waterschap om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de normale bedrijfsvoering wordt aangetast.*

Door aandacht voor het weerstandvermogen kan voorkomen worden dat elke grote financiële tegenvaller die niet opgevangen kan worden zich direct vertaalt in een extra tariefstijging.

### Risicomanagementbeleid

Het beleid dat het waterschap voert ten aanzien van risicomanagement is vastgelegd in de "Beleidsnota weerstandvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen 2011-2014 Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden". In dit beleidstuk is de werkwijze vastgelegd en zijn de uitgangspunten bepaald ten aanzien van het risicomanagement. Op basis van dit beleidsstuk is de paragraaf weerstandvermogen opgesteld.

HDSR is verplicht zowel in de begroting als in de jaarverslaggeving de risico's te vermelden die de financiële positie van het waterschap kan beïnvloeden. Er dient een zo goed mogelijk beeld van de kwantificeerbare risico's aanwezig te zijn. Dat betekent echter niet dat binnen HDSR geen financiële risico's meer aanwezig zouden zijn. Net als iedere andere organisatie heeft ook het wa-

terschap bij de uitvoering van haar taken te maken met onzekerheden die kunnen leiden tot financiële nadelen.

### Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag dat nodig is om alle risico's financieel af te dekken. Het gaat dan om de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen. De laatste actualisatie van het risicoprofiel is uitgevoerd in juni 2012. Daaruit volgt dat het voor 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van 12,4 miljoen euro. Omdat het benodigde weerstandvermogen medio 2012 laatstelijk is bepaald en er inmiddels belangrijke ontwikkelingen geweest zijn in grote projecten zoals de watergebiedsplannen, de RWZI-Utrecht, maar ook andere projecten is het wenselijk dat de benodigde omvang van het weerstandvermogen opnieuw wordt vastgesteld.

Met de gegevens vanuit het jaarrekeningproces 2012 en de opstelling van de voorjaarsnota 2013 kan deze informatie goed samengebracht worden.

Actualisatie van het ultimo 2012/begin 2013 benodigde weerstandvermogen wordt gepland om uit te voeren in de maand maart/april 2013.

### Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal van onze buffers. Dit zijn onze algemene reserves en onze capaciteit om belastingverhogingen toe te passen.

### Omvang en beoordeling van de weerstandcapaciteit

Tabel 15: Omvang van de weerstandscapaciteit

| Stand per 31-12                       | Beschikbaar weerstandcapaciteit |               |
|---------------------------------------|---------------------------------|---------------|
| Beschikbaar (bedragen * € 1.000)      | Begrote reserve ultimo 2012     | 2011          |
| Onvoorzien                            | 0                               | 0             |
| Algemene reserve                      | 30.639                          | 33.961        |
| Watersysteemheffing ingezetenen       | 7.528                           | 7.819         |
| Watersysteemheffing gebouwd           | 15.923                          | 16.339        |
| Watersysteemheffing ongebouwd         | 2.053                           | 2.766         |
| Watersysteemheffing Natuur            | -10                             | -11           |
| Zuiveringsheffing woningen/ bedrijven | 5.146                           | 7.048         |
| Stille reserve                        | PM                              | PM            |
| Onbenutte belastingcapaciteit         | PM                              | PM            |
| <b>Totaal</b>                         | <b>30.639</b>                   | <b>33.961</b> |

### Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, leggen wij de relatie tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van de berekening vormt het weerstandsvermogen. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven. Deze berekening is gebaseerd op de prognose van de algemene reserves ultimo 2012.

|                            |                                                                                                                                                    |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ratio weerstandsvermogen = | $\frac{\text{Beschikbare weerstandsvermogen}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{30,639 \text{ miljoen}}{12,4 \text{ miljoen}} = 2,47$ |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Normtabel

Om de uitkomst van de berekening te duiden gebruiken wij de waarderingen zoals opgenomen in onderstaande tabel. De normtabel is ontwikkeld door het Nederlands adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit Twente. Wij scoren een waarderingscijfer A op basis van onze ratio van 2,47.

Tabel 16: Normtabel

| Weerstand velden  |                          |                  |
|-------------------|--------------------------|------------------|
| Waarderingscijfer | Ratio weerstandsvermogen | Betekenis        |
| A                 | >2,0                     | Uitstekend       |
| B                 | 1,4 - 2,0                | Ruim voldoende   |
| C                 | 1,0 - 1,4                | Voldoende        |
| D                 | 0,8 - 1,0                | Matig            |
| E                 | 0,6 - 0,8                | Onvoldoende      |
| F                 | < 0,6                    | Ruim onvoldoende |

## 2.4 Financiering

### Algemeen

Vanuit de Rijksoverheid zijn regels opgelegd op het gebied van het financieringsbeleid en rentemanagement voor lagere overheden. Deze regels zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de regeling uitzettingen en derivaten overheden (regeling Ruddo). De Wet Fido verplicht de waterschappen tot het vaststellen van een treasurystatuut en het opnemen van een treasuryparagraaf in de begroting en jaarverslag.

De wijze waarop binnen De Stichtse Rijnlanden de financieringsactiviteiten dienen plaats te vinden, is vastgelegd in het treasurystatuut van oktober 2008. Het statuut beoogt hiermee het financieringsbeleid transparant te maken, waarbij de risico's zo goed mogelijk worden beheerst binnen de vastgestelde kaders.

### Liquiditeitsprognose

Met behulp van de liquiditeitsprognose, die twee maal per jaar herijkt wordt, is bekeken of er in de loop van het jaar sprake zal zijn van een financieringsbehoefte. Afhankelijk van de situatie op de kapitaalmarkt en met inachtneming van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet wordt de hoogte en de looptijd van een lening bepaald.

### Rentevisie

De basis van de rentevisie vormt de visie van enkele financiële instellingen, waaronder onze huisbankier. In de begroting 2012 is op basis van genoemde visie uitgegaan van een kapitaalmarktrente (rente met een lange looptijd > 20 jaar) van 4,25 % voor nieuw aan te trekken langlopende leningen.

Door de economische situatie en de verscherpte kredietisen is het voor het bedrijfsleven moeilijker om leningen met traditionele producten (rentevaste leningen) af te sluiten met een looptijd langer dan 10 jaar. Waterschappen worden gezien als veilige havens en kunnen tegen relatief gunstige tarieven financiering blijven aantrekken.

Per 31 december 2012 bedraagt de rente op de kapitaalmarkt (langlopend) voor een lening met een rentevaste periode van 30 jaar ongeveer 3,70%, terwijl voor een lening met een rentevaste periode van 10 jaar ongeveer 2,40% in rekening wordt gebracht. Begin 2012 bedroeg de rente op

de kapitaalmarkt voor een lening met een rentevaste periode van 10 jaar ongeveer 3,68%.

De debetrente per 31 december 2012 op de rekening-courant bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) bedraagt 0,25%. Deze debetrente is gebaseerd op de geldmarktrente (rente met een looptijd tot 2 jaar). Het debet rentepercentage op de rekening-courant bedroeg aan het begin van 2012 circa 1,05% (medio 2012: 0,30%). Aan de periode met lage rentes in de geldmarkt lijkt voorlopig geen einde te komen.

Doordat de geldmarktrente op dit moment nog steeds relatief laag is, blijft het voorlopig aantrekkelijk om zo veel mogelijk in de financieringsbehoefte te voorzien door middel van onze rekening-courant faciliteit (geldmarktrente) bij de NWB. Hierbij moet rekening gehouden worden met de maximale toegestane kasgeldlimiet. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet zal consolidatie – omzetten van rekening-courantsaldo naar een langlopende geldlening – plaatsvinden.

### Transacties

In de begroting 2012 is gerekend met een totaal van € 25 miljoen nieuw aan te trekken kapitaal. Hierbij is uitgegaan van het aantrekken van langlopende leningen met een rentepercentage van 4,25%.

Door de overname van RWS (€ 37,4 miljoen) van het eigendom, beheer en onderhoud van de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel ontstaat in 2013 een tijdelijk liquiditeitsoverschot. Vooruitlopend op dit overschot is in december 2012 geen lening aangetrokken.

Begin 2013 wordt bekeken op welke wijze de ontvangen middelen het meest rendabel ingezet kunnen worden. Bij de gemaakte keuze wordt rekening gehouden met de voorwaarden van de interne en externe wettelijke regelingen.

In de loop van 2012 is er voor € 13,4 miljoen aan reguliere aflossingen verricht. Door deze aflossingen is de stand van de langlopende leningen per 31 december 2012 gedaald tot € 216 miljoen.

*Tabel 17 - Langlopende schulden*

| In miljoenen euro's<br>(af rondingsverschillen mogelijk) |  | €      | €          |
|----------------------------------------------------------|--|--------|------------|
| stand per 31 december 2011                               |  |        | 229,4      |
| - reguliere aflossingen 2012                             |  | - 13,4 |            |
| - aangetrokken leningen in 2012                          |  | 0      |            |
|                                                          |  |        | 13,4       |
| <b>Stand per 31 december 2012</b>                        |  |        | <b>216</b> |

*Bedragen zijn in miljoenen euro's (af rondingsverschillen mogelijk)*

Op 6 december 2012 is een lening van NWB (nr 21709) afgelost. De lening had begin 2012 een saldo van € 6,0 miljoen.

| omschrijving               | hoofdsom<br>In milje-<br>nen<br>euro's | jaar | rente<br>percentage | leningstand<br>per<br>01-01-2012 | aflossing | leningstand<br>per<br>31-12-2012 |
|----------------------------|----------------------------------------|------|---------------------|----------------------------------|-----------|----------------------------------|
| NWB, leningnummer<br>21709 | € 6,00                                 | 2001 | 5,04%               | 6,00                             | 6,00      | 0,00                             |

### Financieringsbehoefte

In de navolgende tabel wordt een overzicht gegeven van de financieringsbehoefte van de vaste activa en de wijze waarop daarin wordt voorzien. De financieringsbehoefte is bepaald door de aanwezige geldmiddelen af te zetten tegen de aanwezige boekwaarde van de activa.

*Tabel 18 - Financieringsbehoefte*

| op basis van enkelvoudige balans<br>(in miljoen euro's) | boekwaarde<br>per 31-12-2012 | boekwaarde<br>per 31-12-2011 |
|---------------------------------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| <b>A. Te financieren boekwaarde activa</b>              |                              |                              |
| Materiele vaste activa                                  | 291,4                        | 284,0                        |
| Financiële vaste activa                                 | 0,6                          | 0,7                          |
| <b>Totaal</b>                                           | <b>292,0</b>                 | <b>284,7</b>                 |
| <b>B. Beschikbare financiële middelen</b>               |                              |                              |
| Reserves                                                | 31,9                         | 35,4                         |
| Voorzieningen                                           | 8,7                          | 9,9                          |
| Langlopende schulden                                    | 216,0                        | 229,4                        |
| <b>Totaal</b>                                           | <b>256,6</b>                 | <b>274,7</b>                 |
| <b>C. Financieringstekort</b>                           | <b>-35,4</b>                 | <b>-10,0</b>                 |

Het financieringstekort is afgedekt met het saldo tussen vlottende activa en vlottende passiva.

### Rentekosten

In totaal zijn de werkelijke rentekosten in 2012 € 0,200 miljoen lager dan begroot.

### Interne toetsing

De administratieve organisatie van de treasury activiteiten is in 2012 onderwerp van onderzoek geweest bij de interne rechtmatigheidscontrole. Er zijn geen bijzonderheden naar aanleiding van dit onderzoek geconstateerd.

### Externe toetsing

De provincie Utrecht is ingevolge de Wet Fido aangewezen als toezichthouder. Zij toetst of het waterschap voldoet aan de normen zoals is vastgesteld in deze wet. Hierbij zijn twee wettelijke normen te onderscheiden, de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Het doel van deze twee normen is om de renterisico's van lagere overheden binnen de perken te houden en te beheersen. Beide normen worden hierna verder toegelicht.

Het is onder bepaalde voorwaarden toegestaan de kasgeldlimiet tijdelijk te overschrijden. Hiervoor kan een ontheffingsverzoek gedaan worden bij de toezichthouder.

### Toetsing renterisico

Uitgangspunt van de renterisiconorm is het streven naar een spreiding van looptijden van langgeldleningen met het oog op een beperking van renterisico's.

De renterisiconorm is een percentage van het begrotingstotaal. Voor waterschappen is het percentage bepaald op maximaal 30% van het begrotingstotaal. Dit betekent dat in 2012 niet meer dan € 30,100 miljoen (30,0% van het begrotingstotaal) geherfinancierd mag worden. De totale aflossingsverplichting van De Stichtse Rijnlanden bedraagt in 2012 € 13,400 miljoen en voldoet daarmee ruim aan de norm.

Ook de komende jaren zal op basis van de huidige liquiditeitenprognose (2012-2016) worden voldaan aan deze wettelijke norm.

*Tabel 19 - rente risico*

| Tabel:<br>renterisico | in miljoenen euro's              | bedrag        | percentage | toelichting                  |
|-----------------------|----------------------------------|---------------|------------|------------------------------|
|                       | Begrotingstotaal 2012            | 100,400       |            |                              |
|                       | 1. renterisico 30% van begroting | <b>30,100</b> | 30,0%      | % van begrotingstotaal       |
|                       | a. renteherzieningen             | 0             |            | n.v.t.                       |
|                       | b. betaalde aflossingen          | 13,400        |            | Aflossingen in boekjaar 2012 |
|                       | 2. renterisico (a + b)           | <b>13,400</b> |            | Renterisico werkelijk        |
|                       | 1. renterisiconorm               | <b>30,100</b> | 30,0%      | % van begrotingstotaal       |
|                       | 2. renterisico werkelijk         | <b>13.400</b> | 13,3%      | % van begrotingstotaal       |
|                       | 3. ruimte renterisiconorm (1-2)  | <b>16,700</b> | 16,7%      | % van begrotingstotaal       |

### Toetsing kasgeld limiet

De wettelijke kasgeldlimiet bepaalt hoeveel maximaal met kort geld (rekening-courantsaldo) gefinancierd mag worden. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende begrotingsjaar. Voor waterschappen is de kasgeldlimiet vastgesteld op 23%. De kasgeldlimiet voor ons waterschap bedraagt voor 2012 € 23,100 miljoen. De regelgeving bepaalt dat indien de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereen-

volgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, de (provinciale) toezichthouder moet worden ingelicht. In 2012 hebben er geen overschrijdingen van de gemiddelde kasgeldlimiet plaatsgevonden. Eind december is de kasgeldlimiet eenmalig overschreden. De reden van deze eenmalige overschrijding is dat met het oog op de verwachte overname van het eigendom, beheer en onderhoud van de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel geen lening is aangetrokken op de kapitaalmarkt.

# Bijlagen

## Bijlage I: Afkortingen en Begrippen

Tabel 20– Afkortingen

| Afkorting | Omschrijving                                                                                                                                                                |
|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (E)KRW    | (Europese) Kaderrichtlijn Water                                                                                                                                             |
| AB        | Algemeen Bestuur                                                                                                                                                            |
| AVP       | Agenda Vitaal Platteland                                                                                                                                                    |
| AWA       | Afvalwaterakkoord                                                                                                                                                           |
| Barim     | Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer                                                                                                                           |
| BRIM      | Besluit Rijkssubsidiering Instandhouding Monumenten                                                                                                                         |
| BsGW      | Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen                                                                                                                            |
| CAW       | Centrale Automatisering Watermanagement                                                                                                                                     |
| CBP       | Calamiteiten bestrijdingsplan                                                                                                                                               |
| CLM       | Contract en Leverancier managementsysteem                                                                                                                                   |
| EHS       | Ecologische Hoofdstructuur                                                                                                                                                  |
| ESF       | Europees Sociaal Fonds                                                                                                                                                      |
| EVZ       | Ecologische Verbindingszone                                                                                                                                                 |
| FES       | Fonds Economische Structuurversterking                                                                                                                                      |
| Fido      | Financiering decentrale overheden                                                                                                                                           |
| GGOR      | Gewenst Grond- en OppervlaktewaterRegime                                                                                                                                    |
| GOP       | Groot onderhoudplan                                                                                                                                                         |
| GRP       | Gemeentelijk Rioleringsplan                                                                                                                                                 |
| GWW       | Grond-, Weg- en Waterbouw                                                                                                                                                   |
| ILG       | Investeringsbudget Landelijk Gebied                                                                                                                                         |
| IPO       | Interprovinciaal Overleg                                                                                                                                                    |
| ISO       | International Organization for Standardization                                                                                                                              |
| KAM       | Kwaliteit Arbeidsomstandigheden en Milieu                                                                                                                                   |
| MVO       | Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen                                                                                                                                      |
| NVO       | Natuurvriendelijke oever                                                                                                                                                    |
| NWB       | De Nederlandse Waterschapsbank N.V.                                                                                                                                         |
| OAS       | Optimalisatie Afvalwatersysteem Studie                                                                                                                                      |
| POP2      | Plattelandontwikkelingsprogramma 2007-2013                                                                                                                                  |
| PWK       | Primaire waterkering                                                                                                                                                        |
| RIE       | Risico Inventarisatie en Evaluatie                                                                                                                                          |
| RWK       | Regionale waterkering                                                                                                                                                       |
| Rwzi      | Rioolwaterzuiveringsinstallatie                                                                                                                                             |
| UvW       | Unie van Waterschappen                                                                                                                                                      |
| WBP       | Waterbeheerplan                                                                                                                                                             |
| WGP       | Watergebiedsplan(nen)                                                                                                                                                       |
| WOZ       | Waarde Onroerende Zaken: deze waarde wordt vastgesteld door de gemeenten en door het waterschap als heffingsmaatstaf gebruikt voor de categorie Watersysteemheffing gebouwd |
| WVO       | Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren                                                                                                                                      |

Tabel 21 – Begrippen

| Begrip                     | Omschrijving                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Belastingcategorie         | Belastinginkomsten naar de categorieën: watersysteemheffing, zuiveringsheffing/verontreinigingsheffing. Vervolgens weer uitgesplitst in o.a.: ingezetenen, natuur, gebouwd, et cetera                                                                                                     |
| Belastingdraagvlak         | Heffingsmaatstaf x tarief: de som van de belastingopbrengsten van een belastingcategorie                                                                                                                                                                                                  |
| Boezem                     | Dit is een watervlak waarop de polders afwateren. Het boezemstelsel van HDSR bestaat uit: De Grecht, Oude Rijn, Enkele en dubbele Wiericke, de Meije, de Lange Linschoten en hun zijtakken.                                                                                               |
| Bruto-investeringsuitgaven | Investeringsuitgaven zonder verrekening van subsidies                                                                                                                                                                                                                                     |
| Dekkingsgraad              | De mate waarin de reserve van een belastingcategorie de begrote kosten dekt ( $\text{reserve} / \text{kosten} \times 100\%$ )                                                                                                                                                             |
| Exploitatie                | Het totaal van de kosten en de opbrengsten. De investeringsuitgaven behoren niet tot de exploitatie. De afschrijvings- en rentelasten die daaruit voortvloeien wel.                                                                                                                       |
| Heffingsmaatstaf           | De basis waarop belasting in rekening wordt gebracht, bijvoorbeeld: het aantal huishoudens voor de Ingezetenenomslag en het aantal hectaren voor de categorie overig ongebouwd                                                                                                            |
| Investeringsuitgaven       | Investeringsuitgaven leiden niet direct tot kosten. De uitgaven leiden wel tot een mutatie van het banksaldo en daarmee tot een financieringsbehoefte. Na activering van deze investeringsuitgaven leiden ze via afschrijvingen en rentelasten tot kosten.                                |
| Kapitaallasten             | De kosten die voortvloeien uit het doen van investeringsuitgaven. Na activering van de investeringen leiden deze tot afschrijvingslasten en rentelasten. De kapitaallasten bestaan hieruit.                                                                                               |
| Kosten                     | Hetgeen voortvloeit uit de inzet van mensen en middelen, bijvoorbeeld personeels- en afschrijvingskosten                                                                                                                                                                                  |
| Kostendekkende tarieven    | Dit zijn de tarieven waarmee alle netto-kosten worden doorberekend aan het belastingdraagvlak zonder inzet van reserves. Bij de werkelijke tarieven worden toevoegingen of onttrekkingen aan reserves gedaan om tarieven respectievelijk hoger en lager dan kostendekkend vast te stellen |
| Netto-investeringsuitgaven | Geplande investeringsuitgaven inclusief de verrekening van subsidies                                                                                                                                                                                                                      |
| Netto-kosten               | Saldo van kosten en overige opbrengsten (onder overige opbrengsten vallen niet de belastingopbrengsten)                                                                                                                                                                                   |
| Overige opbrengsten        | Ontvangsten van zowel overheden als derden, bijvoorbeeld grensoverschrijdend afvalwater                                                                                                                                                                                                   |
| Subbied                    | Regeling eenmalige uitkering baggerwerkzaamheden bebouwd gebied. De regeling is bedoeld om gemeenten en waterschappen financieel te ondersteunen bij de uitvoering van achterstallig baggerwerk in bebouwd gebied.                                                                        |
| Subsidies                  | Bijdrage van overheden en derden voor het uitvoeren van onderzoeken en activiteiten of het doen van investeringsuitgaven                                                                                                                                                                  |
| Totaal opbrengsten         | Het totaal aan subsidies, overige opbrengsten en belastingontvangsten                                                                                                                                                                                                                     |

## Bijlage II Nog openstaande prestatie indicatoren uit burap 2011 no. 2

| Nr. | Maatregel                                                         | PI/afspraken                            | Realisatie t/ | Norm 2011                      | Realisatie 2011 | Einddoelstelling                       | Realisatie 2012              | K   | T   | G   |
|-----|-------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|---------------|--------------------------------|-----------------|----------------------------------------|------------------------------|-----|-----|-----|
|     | <i>Watersys-<br/>teembeheer</i>                                   |                                         |               |                                |                 |                                        |                              |     |     |     |
| 25. | Opstellen planadvies watersysteem Rijnenburg aan gemeente Utrecht | Bestuurlijk vastgesteld planadvies.     | -             | Planadvies vastgesteld         | Nee             | Vastgesteld plan in 2011               |                              |     |     |     |
|     | <i>Nationaal Bestuursak-<br/>koord Water</i>                      |                                         |               |                                |                 |                                        |                              |     |     |     |
| 27. | Opstellen beleidsnotitie stedelijk waterbeheer                    | Bestuurlijk vastgestelde beleidsnotitie | -             | Vaststellen van beleidsnotitie | Nee             | Vaststellen van beleidsnotitie in 2011 | 19 december 2012 vastgesteld | +/+ | +/+ | +/+ |
| 72. | Opstellen beheerplan cultuurhistorische objecten                  | Bestuurlijk vastgesteld beheerplan      | -             | Vastgesteld beheerplan         | Nee             | Plan vastgesteld in 2011               | niet                         | +/+ | -/- | +/+ |
| 67. | Betrokkenheid bij de samenleving                                  | Aantal excursies                        | 45            | 115                            | 33              | 165                                    | 40                           | +/+ | +/+ | +/+ |

### *Toelichting*

#### Prestatie-indicator nr. was 72

#### **Opstellen beheerplan cultuurhistorische objecten**

Deze doelstelling is nog niet gehaald,

In het eerste kwartaal van 2013 volgt de evaluatie van het vigerende beleid, en daaropvolgend vindt actualisatie van het beheerplan plaats.

### Bijlage III Begroting en realisatie ultimo 2012 Muskusrattenbeheer

|                                      | Begroting<br>HDSR-2012 | Begroting<br>GR-2012(3) | Realisatie<br>GR-2012(4) | Verschil<br>(3)-(4) | Nadeel/<br>voordeel |
|--------------------------------------|------------------------|-------------------------|--------------------------|---------------------|---------------------|
| <i>Muskusrattenbeheer</i>            |                        |                         |                          |                     |                     |
| <b>Kosten</b>                        |                        |                         |                          |                     |                     |
| Overige kosten                       | 2.275                  | 1.629                   | 1.722                    | 93                  | N                   |
| Personeelskosten                     | 6.680                  | 6.748                   | 6.344                    | 404                 | V                   |
| Afschrijvingskosten                  | 80                     | 40                      | 33                       | 6                   | V                   |
| Rentekosten                          | 36                     | 7                       | 4                        | 3                   | V                   |
| Toegerekende overhead                | 1.451                  | 1.348                   | 1.297                    | 51                  | V                   |
| <b>Totale kosten</b>                 | <b>10.522</b>          | <b>9.771</b>            | <b>9.400</b>             | <b>372</b>          | <b>V</b>            |
| <b>Overige opbrengsten</b>           |                        |                         |                          |                     |                     |
| Rijnland                             | 2.206                  | 2.121                   | 2.040                    | 81                  | N                   |
| Hollands Noorderkwartier             | 1.825                  | 1.826                   | 1.757                    | 69                  | N                   |
| Amstel. Gooi en Vecht                | 1.763                  | 1.660                   | 1.597                    | 63                  | N                   |
| Delftland                            | 562                    | 523                     | 503                      | 20                  | N                   |
| Schieland en Krimpenerwaard          | 1.268                  | 1.237                   | 1.190                    | 47                  | N                   |
| De Stichtse Rijnlanden               | 2.898                  | 2.405                   | 2.313                    | 92                  | N                   |
| <b>Totaal Overige opbrengsten</b>    | <b>10.522</b>          | <b>9.771</b>            | <b>9.400</b>             | <b>372</b>          | <b>N</b>            |
| Piekbestrijding                      |                        | 360                     |                          |                     |                     |
| Huisvesting                          |                        | 391                     |                          |                     |                     |
| <b>Kosten en overige opbrengsten</b> |                        | <b>10.522</b>           |                          |                     |                     |

*Bedragen zijn in duizenden euro's*

#### Toelichting:

- In bovenstaand overzicht zijn **alleen de kosten verwerkt die betrekking hebben op de Gemene Rekening (GR)** met de 6 waterschappen.
- Met de deelnemende waterschappen is afgesproken dat:
  - de kosten voor huisvesting van de MRB worden gedragen door de waterschappen waarin deze is gelegen;
  - de kosten voor piekbestrijding buiten de GR wordt gehouden en door de betreffende waterschappen worden gedragen waar deze worden ingezet.
  - voor het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Schieland en de Krimpenerwaard een plafondbedrag is afgesproken van respectievelijk € 1.800.000 en € 1.250.000. Deze plafondbedragen worden vanaf 2012 geïndexeerd. Voor 2012 is deze berekend op € 1.825.000 en € 1.268.000. De meerdere kosten boven dit plafond worden gedragen door De Stichtse Rijnlanden;
  - de bijdrage aan de Unie van Waterschappen/LCCM door de afzonderlijke waterschappen wordt afgerekend en verantwoord;
  - de kosten voor harmonisatie direct bij de deelnemende waterschappen in rekening worden gebracht en geen onderdeel uitmaken van de GR.

Hiermee wordt het verschil verklaart tussen begroting HDSR-2012 en begroting GR-2012.

**Opmerking:** tijdens de vaststelling van de begroting HDSR waren de deelnemende waterschappen aan de GR nog niet uit onderhandeld.

- Bijdrage overhead uit GR: De gerealiseerde overhead wordt berekend als een vast percentage van de werkelijke kosten. Het verschil tussen de begrote overhead en de gerealiseerde overhead wordt veroorzaakt doordat de kosten voor huisvesting en piekbestrijding buiten de GR zijn gehouden.

4. Realisatie:

- a. het totale beeld voor de GR is positief. Echter het is niet het beeld voor een "normaal" jaar. Lage personeelkosten zijn het gevolg van het feit dat het personeel pas per 1 juli 2012 overgekomen is naar HDSR. Hierdoor heeft geen vacature vervulling plaats gevonden en is er voor die plaatsen capaciteit ingehuurd. Ook waren in het opstart jaar geringe uitgaven nodig voor aanschaf materieel. Daarnaast zijn er in ARBO en opleidingen sfeer niet die uitgaven gedaan die in een "normaal" jaar zouden hebben plaats gevonden. De aan de partner waterschappen toebedeelde bedragen zijn conform de verdeelsleutel en reëel gemaakte kosten. Hierdoor is zowel de toegerekende overhead als het aandeel van HDSR ook lager.
- b. Uit de cijfers blijkt tevens dat de realisatiecijfers binnen de afgesproken plafondbedragen vallen en HDSR niet opgezaaid wordt met extra kosten a.g.v. compensatie.

In onderstaande tabel worden de realisatiecijfers vanuit het perspectief van HDSR gepresenteerd.

| Kosten MRB-HDSR                                             | Begroting<br>HDSR-2012 | Realisatie<br>HDSR | Vershil    | Nadeel/<br>voordeel |
|-------------------------------------------------------------|------------------------|--------------------|------------|---------------------|
| <b>Kosten HDSR in het kader van de Gemene Rekening (GR)</b> |                        |                    |            |                     |
| O.b.v. verdeelsleutel (24,6 %)                              | 2.405                  | 2.313              | 91         | V                   |
| Bijdrage HDSR plafond HHNK                                  | 74                     | 0                  | 74         | V                   |
| Bijdrage HDSR plafond HHSK                                  | 18                     | 0                  | 18         | V                   |
| <b>Totale Kosten HDSR aan GR</b>                            | <b>2.497</b>           | <b>2.313</b>       | <b>183</b> | <b>V</b>            |
| <i>Opbrengsten overhead vanuit GR</i>                       | <i>-1.451</i>          | <i>-1.297</i>      | <i>154</i> | <i>N</i>            |
| <b>Totale opbrengsten HDSR uit GR</b>                       | <b>-1.451</b>          | <b>-1.297</b>      | <b>154</b> | <b>N</b>            |
| <b>Saldo kosten en opbrengsten vanuit GR</b>                | <b>1.046</b>           | <b>1.017</b>       | <b>29</b>  | <b>V</b>            |
|                                                             |                        |                    |            |                     |
| <b>Kosten HDSR m.b.t. MRB buiten de GR</b>                  |                        |                    |            |                     |
| Piekbestrijding HDSR                                        | 306                    | 276                | 30         | V                   |
| Huisvesting in beheergebied HDSR                            | 96                     | 355                | 258        | N                   |
| Contributie HDSR aan UvW/LCCM                               | 0                      | 29                 | 29         | N                   |
| <b>Totale kosten HDSR m.b.t. MRB buiten de GR</b>           | <b>402</b>             | <b>660</b>         | <b>258</b> | <b>N</b>            |
| <b>Totaal</b>                                               |                        |                    |            |                     |
| <i>Totale kosten MRB 2012</i>                               | <i>2.899</i>           | <i>2.973</i>       | <i>74</i>  | <i>N</i>            |
| <i>Totale opbrengsten MRB 2012</i>                          | <i>-1.451</i>          | <i>-1.297</i>      | <i>154</i> | <i>N</i>            |
| <b>Uitgaven MRB-2012</b>                                    | <b>1.448</b>           | <b>1.676</b>       | <b>228</b> | <b>N</b>            |

*Bedragen zijn in duizenden euro's*

5. Huisvesting HDSR

|                               |                  |
|-------------------------------|------------------|
| - Overschrijding huisvesting: | € 16.000         |
| - Nieuwbouw Montfoort         | € 242.000        |
| <b>Totaal</b>                 | <b>€ 258.000</b> |

De overschrijding op **huisvesting** van € 16.000 heeft betrekking op meer kosten voor inrichting, aanleggen van elektrotechnische installaties en beveiliging voor nieuw onderkomens binnen het beheergebied van hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

Het project **Montfoort** betreft de uitvoering van een nieuw onderkomen voor rayon 3 op de RWZI-Montfoort. Gedurende het project is de aannemer failliet gegaan. De afdeling juridische zaken heeft een claim neergelegd en onderhoud contact met de curator over de voortgang. Op dit moment kan nog geen uitsluitel worden gegeven. Uiteindelijk is

rayon 3 geherhuisvest op de Waardsedijk in Montfoort in een huurloods waar wel een juiste bestemming voor MRB activiteiten op het terrein was.

6. Huisvesting oude GR: Het gerenoveerde onderkomen **Veenendaal** is per 1 januari 2012 met de opstart van de nieuwe MRB organisaties overgegaan naar het waterschap Vallei en Veluwe. De kosten voor renovatie van het onderkomen ad € 80.000 worden bij de afwikkeling van de oude gemene rekening MRB doorberekend aan het waterschap Vallei & Veluwe.
7. In de jaarrekening zijn de kapitaallasten verantwoord van de koopsompolissen MRB (t.b.v. de ex-medewerkers van het OLM) van € 148.000,- in afwachting van de verwerking in de liquidatiebalans van de oude Gemene rekening MRB in 2013. Deze kosten, alsmede de resterende boekwaarde van de koopsompolissen worden bij de liquidatie gedekt uit de reserve Oude Gemene rekening MRB.

#### Bijlage IV Voortgangsrapportage format Watergebiedsplannen

**Programma:** Watergebiedsplannen  
**Peildatum:** 31 december 2012  
**Bestemd voor:** AB (als bijlage bij Burap)  
**Van:** WSB, IB, MO.  
**Versiedatum:** 28 februari 2013  
**Uitgangssituatie:** AB/DB krediet per 1 oktober 2012

##### Symbolen en definitie:

+/+ Goed, op schema  
 +/- Voldoende, niet op schema maar niet kritisch  
 -/- Onvoldoende, niet op schema en kritisch

##### Voortgang watergebiedsplan:

| Watergebiedsplan | Tijd     |          | Geld     |                       |                        | Kwaliteit & realisatie        |                               |
|------------------|----------|----------|----------|-----------------------|------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
|                  | oor-deel | uit-loop | oor-deel | prognose tekort (mln) | uit-gave <sup>1)</sup> | doel-realisatie <sup>2)</sup> | kwaliteit (proces en product) |
| Wgp Zegveld      | -/-      | 5 jaar   | -/-      | 1,4                   | 97%                    | 90%                           | -/-                           |
| Wgp Kamerik      | -/-      | 2 jaar   | -/-      | 7,8                   | 85%                    | 55%                           | -/-                           |
| Wgp Kromme Rijn  | +/+      | 0 jaar   | -/-      | 0,5                   | 90%                    | 85%                           | +/+                           |
| Wgp Langbroek    | +/+      | 0 jaar   | -/-      | 0,6                   | 28%                    | 25%                           | +/+                           |
| Wgp Groenraven   | +/+      | 0 jaar   | -/-      | 0,7                   | 30%                    | 30%                           | +/+                           |
| Wgp Linschoten   | +/-      | 0 jaar   | -/-      | 1,0                   | 0%                     | 1%                            | +/+                           |
| <b>Totaal</b>    |          |          |          | 12,0                  | 56%                    | 48%                           |                               |

1) Ten opzichte van krediet. 2) Werkelijk gerealiseerd in het veld.

Ten opzichte van rapportage aan AB in december 2012 (situatie per 1 oktober 2012): uitloop in tijd en prognose tekort hetzelfde gebleven.

##### Toelichting en risico's in het algemeen en per watergebiedsplan (als aan de orde):

| Watergebiedsplan | Toelichting                                                                                                                                                              | Risico |
|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| Algemeen         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Uitloop in tijd Zegveld en Kamerik, en prognoses van tekorten reeds toegelicht in rapportage aan AB van december 2012.</li> </ul> |        |

|                |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                         |
|----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bij de voorjaarsnota komt een voorstel voor bezuiniging en herschikking van kredieten.</li> <li>• Beschikte subsidie: 8,0 mln.<br/>Ontvangen subsidie: 6,0 mln.</li> </ul>                                |                                                                                                                                                                                         |
| Wgp Zegveld    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kwaliteit onvoldoende vanwege moeizaam gebiedsproces.</li> <li>• In de loop van 2013 ontvangt het AB een projectplan en kredietaanvraag voor de collectieve hoogwater-voorziening Oud-Kamerik.</li> </ul> | <p>Hoger krediet nodig in verband met complexiteit en gebiedsproces.</p> <p><i>Maatregel: sobere uitvoering, realistisch risico is verhoogd..</i></p>                                   |
| Wgp Kamerik    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kwaliteit onvoldoende vanwege moeizaam gebiedsproces</li> <li>• Krediet is toereikend tot medio 2013. Bij voorjaarsnota komt een aanvraag voor extra krediet.</li> </ul>                                  | <p>Momenteel uitgaven naar (voorbereiding van) projecten waarvoor nog niet voldoende krediet is.</p> <p><i>Maatregel: werk temporiseren en uitgaven nu zo laag mogelijk houden.</i></p> |
| Wgp Linschoten | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Vanwege vertraagde start van uitvoering en complex gebiedsproces op onderdelen vertraging.</li> </ul>                                                                                                     |                                                                                                                                                                                         |

## Bijlage V Overzicht lopende investeringsprojecten per 31-12-2012

| Project-nummer                                       | Projectnaam                    | AB/DB krediet    | Totale uitgaven  | Openstaande verplichtingen | Krediet ruimte   | Krediet ruimte % | Subsidies  |
|------------------------------------------------------|--------------------------------|------------------|------------------|----------------------------|------------------|------------------|------------|
|                                                      |                                | a                | b                | c                          | a-b-c            |                  |            |
| <b>Programma primaire en regionale waterkeringen</b> |                                |                  |                  |                            |                  |                  |            |
| 42902                                                | Herstel Oevererosie Lekdijk    | 0                | 289.884          | 0                          | -289.884         |                  | 0          |
| 483095                                               | nieuwbouw opslagloods R5-LR    | 260.000          | 258.911          | 1.428                      | -339             | 0%               | 0          |
| 483107                                               | renovatie loods Rayon 2-HTN    | 106.000          | 119.352          | 575                        | -13.927          | -13%             | 0          |
| 483109                                               | renoveren loods rayon 4-BRKL   | 53.000           | 7.346            | 0                          | 45.654           | 86%              | 0          |
| 483113                                               | vervangen materieel 2011 v3    | 17.000           | 20.685           | 0                          | -3.685           | -22%             | 0          |
| M421100                                              | GOP REG.WK 2011-2020           | 3.000.000        | 158.000          | 36.000                     | 2.806.000        | 94%              | 0          |
| M451200                                              | PRIM WATERKERINGEN             | 300.000          | 370.388          | 21.348                     | -91.737          | -31%             | 0          |
|                                                      |                                | <b>3.736.000</b> | <b>1.224.567</b> | <b>59.351</b>              | <b>2.452.082</b> | <b>66%</b>       | <b>0</b>   |
| <b>Programma Watersysteembeheer</b>                  |                                |                  |                  |                            |                  |                  |            |
| 41818                                                | Waterhuishouding Honswijk      | 850.000          | 778.112          | 113                        | 71.775           | 8%               | 0          |
| 48605                                                | Bouw opslagloods Utrecht       | 76.000           | 63.661           | 0                          | 12.339           | 16%              | 0          |
| 402013                                               | Natvr.inrich. Slimmenwet Zegv. | 95.000           | 78.044           | 0                          | 16.956           | 18%              | 0          |
| 405801                                               | Projectplan Oud Kamerik        | 150.000          | 0                | 0                          | 150.000          | 100%             | 0          |
| 411021                                               | CAW vervanging software        | 250.000          | 387.863          | 0                          | -137.863         | -55%             | 0          |
| 424013                                               | Reijerscopsche Middelwet stuw  | 130.000          | 96.861           | 0                          | 33.139           | 25%              | 0          |
| 424015                                               | Legger watersysteem            | 620.000          | 74.263           | 91.882                     | 453.855          | 73%              | 0          |
| 424020                                               | Herinrichting Haarzuilens      | 76.000           | 63.553           | 0                          | 12.447           | 16%              | 0          |
| 485091                                               | Databeheer                     | 260.000          | 282.732          | 0                          | -22.732          | -9%              | 0          |
| 485097                                               | Doorontwikkeling WIS           | 200.000          | 133.630          | 37.908                     | 28.462           | 14%              | 0          |
| M140000                                              | KRW                            | 5.056.000        | 220.113          | 0                          | 4.835.887        | 96%              | 0          |
| M1460000                                             | KRW KANSEN                     | 2.500.000        | 286.331          | 0                          | 2.213.669        | 89%              | 0          |
| M401000                                              | WGP LANGBROEKERWETERIN         | 8.300.000        | 2.292.827        | 393.944                    | 5.613.228        | 68%              | 0          |
| M401100                                              | WGP GROENR./MAARTENSDI         | 6.000.000        | 1.741.306        | 237.245                    | 4.021.449        | 67%              | -244.632   |
| M401200                                              | WGP Kamerik en Kockeng         | 10.600.000       | 8.971.762        | 429.465                    | 1.198.773        | 11%              | -2.428.650 |
| M401300                                              | WGP LINSCHOTERWAARD            | 11.000.000       | 47.854           | 10.099                     | 10.942.047       | 99%              | 0          |
| M40300                                               | Verwerving Gronden             | 12.161.130       | 5.722.576        | 8.222                      | 6.430.332        | 53%              | 0          |
| M405000                                              | SYNERGIEPROJECT KRR            | 6.677.000        | 1.898.956        | 52.702                     | 4.725.342        | 71%              | -660.579   |
| M405300                                              | SYNERGIE KRW OUWENAAR-         | 7.858.000        | 614.958          | 814.591                    | 6.428.451        | 82%              | -264.750   |
| M405600                                              | NOTA RUIMTE MIDDELE            | 3.939.900        | 187.229          | 72.290                     | 3.680.381        | 93%              | -1.494.000 |
| M405700                                              | VISPASSAGES 2012-2013          | 753.000          | 327.997          | 0                          | 425.003          | 56%              | 0          |
| M40600                                               | WGP Zegveld Oud-Kamerik        | 10.500.000       | 10.081.306       | 580.925                    | -162.231         | -2%              | -3.263.813 |

| Project-nummer                    | Projectnaam                    | AB/DB krediet      | Totale uitgaven   | Openstaande verplichtingen | Krediet ruimte    | Krediet ruimte % | Subsidies         |
|-----------------------------------|--------------------------------|--------------------|-------------------|----------------------------|-------------------|------------------|-------------------|
|                                   |                                | a                  | b                 | c                          | a-b-c             |                  |                   |
| M411200                           | GOP Kunstw 2012-2016           | 3.156.000          | 309.797           | 149.118                    | 2.697.085         | 85%              | 0                 |
| M411300                           | STED. WATEROPGAVE WRD          | 800.000            | 0                 | 0                          | 800.000           | 100%             | 0                 |
| M41501                            | MP WATERHH REGIO WEST          | 189.000            | 155.566           | 0                          | 33.434            | 18%              | 0                 |
| M47500                            | Waterkwaliteitsmaatrgl.        | 1.061.000          | 935.803           | 0                          | 125.197           | 12%              | -60.332           |
| M50008100                         | WGP KROMME RIJN                | 7.800.000          | 6.385.186         | 159.081                    | 1.255.733         | 16%              | -140.442          |
|                                   |                                | <b>101.058.030</b> | <b>42.138.288</b> | <b>3.037.584</b>           | <b>55.882.158</b> | <b>55%</b>       | <b>-8.557.198</b> |
| <b>Programma zuiveringsbeheer</b> |                                |                    |                   |                            |                   |                  |                   |
| 61051                             | rwzi Nieuwegein uitbreiding    | 14.580.000         | 13.194.803        | 169.385                    | 1.215.812         | 8%               | 0                 |
| 62041                             | rwzi Lopik, verv. E&W          | 7.900.000          | 6.259.936         | 52                         | 1.640.011         | 21%              | 0                 |
| 66041                             | west_rwzi Woerden, uitbr.      | 12.900.000         | 13.101.861        | 46.631                     | -248.492          | -2%              | 0                 |
| 81061                             | rwzi Zeist, uitbreiding        | 8.500.000          | 8.280.093         | 13.177                     | 206.731           | 2%               | -1.100.000        |
| 82071                             | rwzi Bunnik, Uitbreiding       | 8.350.000          | 7.229.950         | 44.047                     | 1.076.003         | 13%              | 0                 |
| 610102                            | RWZI Nieuwegein bedrijfsgebouw | 980.000            | 979.571           | 181                        | 248               | 0%               | 0                 |
| 610111                            | Rwzi Nieuwegein E-fabriek BB   | 1.560.000          | 1.296.782         | 192.048                    | 71.169            | 5%               | 0                 |
| 610112                            | Rwzi Nieuwegein E-fabriek,TDH  | 1.963.500          | 152.922           | 20.368                     | 1.790.210         | 91%              | 0                 |
| 610122                            | Nieuwegein vervangingen 2012   | 70.000             | 0                 | 0                          | 70.000            | 100%             | 0                 |
| 630121                            | Rwzi De Meern verv. 2012       | 170.000            | 156.868           | 16.268                     | -3.137            | -2%              | 0                 |
| 637101                            | rgm Mastwijk, VI 2010          | 30.000             | 0                 | 0                          | 30.000            | 100%             | 0                 |
| 663131                            | rgm Driebruggen, verv.persl.   | 165.000            | 121.197           | 10.339                     | 33.464            | 20%              | 0                 |
| 710101                            | rwzi Utrecht, verv. 2010       | 1.000.000          | 881.637           | 2.834                      | 115.529           | 12%              | 0                 |
| 710103                            | RWZI Utrecht gasbedrijf        | 650.000            | 689.594           | 0                          | -39.594           | -6%              | 0                 |
| 710131                            | Rwzi Utrecht vervangingen 2013 | 900.000            | 893.647           | 0                          | 6.353             | 1%               | 0                 |
| 720102                            | RWZI Leidsche Rijn, bellenbel  | 1.300.000          | 993.117           | 122.992                    | 183.892           | 14%              | 0                 |
| 720111                            | RWZI Leidsche Rijn verv. 2011  | 75.000             | 0                 | 0                          | 75.000            | 100%             | 0                 |
| 721111                            | Rgm Leidsche Rijn persleiding  | 200.000            | 190.699           | 1.115                      | 8.186             | 4%               | 0                 |
| 731081                            | rgm Broekdijk, VI 2008         | 200.000            | 146.751           | 0                          | 53.249            | 27%              | 0                 |
| 830121                            | rwzi Driebergen, V2012         | 100.000            | 67.664            | 13.933                     | 18.403            | 18%              | 0                 |
| 840091                            | rwzi Houten, verv. 2009        | 300.000            | 234.290           | 0                          | 65.710            | 22%              | 0                 |
| 840111                            | rwzi Houten OAS, maatreg.gemal | 60.000             | 61.705            | 0                          | -1.705            | -3%              | 0                 |
| 843101                            | rgm Molenbuurt, verv. pomp     | 30.000             | 0                 | 0                          | 30.000            | 100%             | 0                 |
| 850091                            | rwzi Rhenen, verv. 2009        | 700.000            | 646.369           | 0                          | 53.631            | 8%               | 0                 |
| 860101                            | rwzi Wijk bij Duurst.          | 1.380.000          | 1.158.870         | 257.538                    | -36.408           | -3%              | 0                 |
| 900106                            | Z-info                         | 200.000            | 140.721           | 19.776                     | 39.503            | 20%              | 0                 |

| Project-nummer                       | Projectnaam                                               | AB/DB krediet      | Totale uitgaven    | Openstaande verplichtingen | Krediet ruimte                 | Krediet ruimte % | Subsidies          |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------|--------------------|----------------------------|--------------------------------|------------------|--------------------|
|                                      |                                                           | a                  | b                  | c                          | a-b-c                          |                  |                    |
| M710100                              | MP PROJ RWZI UTRECHT DEEL 1 (opheffen Rwzi Maarssenbroek) | 900.000            | 292.000            | 146.152                    | 461.848                        | 51%              | 0                  |
| M710200                              | MP PROJ RWZI UTRECHT DEEL 2 (Sliblijn)                    | 1.000.000          | 195.839            | 20.967                     | 783.195                        | 78%              | 0                  |
| M710300                              | MP PROJ RWZI UTRECHT DEEL 3 (Waterlijn)                   | 2.250.000          | 1.687.994          | 587.303                    | -25.298                        | -1%              | 0                  |
| M710400                              | MP PROJ RWZI UTRECHT DEEL 4 (Instandhouding Rwzi Utrecht) | 300.000            | 185.683            | 38.308                     | 76.008                         | 25%              | 0                  |
| M900071                              | MP VERVANGING Zuiveringstechnische werken (=ZTW)          | 25.215.016         | 14.943.647         | 250.230                    | 10.021.139                     | 40%              | 0                  |
| M900103                              | OPTIMALISATIE Zuiveringstechnische werken (=ZTW)          | 200.000            | 183.727            | 5.000                      | 11.273                         | 6%               | 0                  |
| M900104                              | AANP INFRASTRUCTUUR                                       | 500.000            | 144.705            | 58.031                     | 297.264                        | 59%              | 0                  |
| M901200                              | PROCESAUTOM.ZB                                            | 325.000            | 149.615            | 1.694                      | 173.691                        | 53%              | 0                  |
|                                      |                                                           | <b>94.953.516</b>  | <b>74.662.257</b>  | <b>2.038.372</b>           | <b>18.252.888</b>              | <b>19%</b>       | <b>-1.100.000</b>  |
| <b>Programma Overhead</b>            |                                                           |                    |                    |                            |                                |                  |                    |
| 411024                               | Renovatie Polderhuiscomplex                               | 1.070.000          | 906.427            | 46.742                     | 116.831                        | 11%              | -401.680           |
| 411214                               | Inrichten terrein Jaarsveld                               | 95.000             | 88.112             | 4.001                      | 2.886                          | 3%               | 0                  |
| M55800                               | IBP Meerjarenpl 2008-20                                   | 2.000.000          | 1.215.639          | 2.378                      | 781.983                        | 39%              | 0                  |
| M55801                               | VERV PL KA/TA 2008-2015                                   | 1.150.000          | 1.097.472          | 0                          | 52.528                         | 5%               | 0                  |
| M581100                              | VERV KA/TA 2011-2014                                      | 1.180.000          | 839.923            | 44.120                     | 295.956                        | 25%              | 0                  |
|                                      |                                                           | <b>5.495.000</b>   | <b>4.147.574</b>   | <b>97.241</b>              | <b>1.250.185</b>               | <b>23%</b>       | <b>-401.680</b>    |
|                                      |                                                           | <b>205.242.546</b> | <b>122.172.686</b> | <b>5.232.548</b>           | <b>77.837.312</b>              | <b>38%</b>       | <b>-10.058.878</b> |
| <b>Projecten onder oud regime 1)</b> |                                                           |                    |                    |                            |                                |                  |                    |
| Project-nummer                       | Projectnaam                                               | AB/DB krediet      | Totale uitgaven    | Openstaande verplichtingen | Subsidies/Bijdragen van derden | Krediet ruimte   | Krediet ruimte %   |
|                                      |                                                           | a                  | b                  | c                          | d                              | a-b-c-d          |                    |
| M39400                               | GOP Kaden                                                 | 27.238.022         | 23.618.480         | 686.716                    | -773.925                       | 3.706.750        | 14%                |
| M35400                               | GOP Kunstwerken                                           | 23.531.576         | 23.042.359         | 1.135.936                  | -1.939.344                     | 1.292.626        | 5%                 |
| M43400                               | GOP Oevers                                                | 14.235.000         | 12.794.796         | 1.456.072                  | -827.958                       | 812.090          | 6%                 |
|                                      |                                                           | <b>65.004.598</b>  | <b>59.455.635</b>  | <b>3.278.724</b>           | <b>-3.541.227</b>              | <b>5.811.466</b> | <b>9%</b>          |

1) Betreffen projecten uit oude GOP die nog onder het oude regime vallen. Oftewel in de tijd dat de subsidies en bijdragen van derden met de kosten werden verrekend.

Tabel 23: Overzicht projecten met een overschrijding met een toelichting

| Projectnaam                                                                                        | Toelichting                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| renovatie loods Rayon 2-HTN                                                                        | In overleg met de gemeente Houten is het hekwerk rondom het perceel alsnog aangepast (hekwerk incl. schuifpoort). Deze werkzaamheden ad € 14.580,- waren niet in het budget opgenomen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| vervangen materieel 2011 v3                                                                        | Kosten te verrekenen in liquidatiebalans gemene rekening tm 2011 van MRB.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Prim waterkeringen                                                                                 | Het AB heeft op 19 december 2012 de aanvullende kredietaanvraag van €135.000,- voor het project 'gemeentesluis Vreeswijk' geaccordeerd. Deze ophoging is nog niet in het financiële systeem verwerkt en resulteert daarmee tot een negatieve saldo.                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Herstel Oevererosie Lekdijk                                                                        | Project herstel oevererosie Lekdijk uitgevoerd in 2009. Met RWS lopen gesprekken de verantwoordelijkheid voor het herstel van de oevers, alsmede de daarmee samenhangende onderhandelingen over een bijdrage aan dit project.                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| CAW vervanging software                                                                            | In 2012 is het centrale CAW systeem aangepast. De dekking van de overschrijding is opgenomen in het AB voorstel van 27 februari 2013; het vervolg project "vervanging van de datacommunicatie en de telemetrie".                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Databeheer                                                                                         | Door technische complexiteit heeft het project langer geduurd, als gevolg daarvan is de bouwrente waarin niet was voorzien in het begrote bedrag hoger uitgevallen. Het project is financieel afgesloten in 2012.                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Watergebiedsplannen:<br><br>Overschrijding bij<br>WGP Zegveld Oud-Kamerik<br>WGP Kamerik Kockengen | In het AB d.d. 27 februari 2013 is het voorstel "rapportage watergebiedsplannen" geagendeerd. In dit voorstel worden oplossingsmogelijkheden aangedragen voor het dekkingsprobleem op de watergebiedsplannen. Dit voorstel is reeds in de commissie SKK behandeld. Hierbij werd het college D&H verzocht om periodiek te rapporteren over de voortgang van de watergebiedsplan en overige grote projecten. In deze burap is in bijlage IV een eerste opzet opgenomen van een tussenrapportage voor de watergebiedsplannen |
| west_RWZI Woerden, uitbr.                                                                          | Besproken in cie BMZ 3-4-2012 / verklaring overschrijving krediet DM nr 480862. Dekking wordt gehaald uit project rwzi Bunnik.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| RWZI De Meern verv.2012                                                                            | De kosten van de voorbereiding zijn hoger uitgevallen door het uitwerken van meerdere varianten. De kosten worden meegenomen in het uitvoeringskrediet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| RWZI Utrecht gasbedrijf                                                                            | Overschrijding is aangemeld en toegelicht in de Burap 2012 no. 1. Dekking wordt gehaald uit project 62041 rwzi Lopik, vervanging E&W.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RWZI Houten OAS, maatreg.gemal   | Overschrijding van het voorbereidingskrediet wordt veroorzaakt door een hoger aantal voorbereidingsuren. De meerkosten komen ten laste van het uitvoeringskrediet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| RWZI Wijk bij Duurst.            | Overschrijding is gemeld in de tussenrapportage investering t/m september 2012 en in de Commissie BMZ vergadering van 13 november 2012. Deze budgetoverschrijding bedraagt € 500.000,- en is ontstaan doordat feitelijke uitvoeringskosten (bouwkosten) zijn geraamd en met alle bijkomende kosten geen rekening gehouden wordt waaronder interne kosten, BTW, legeskosten, begeleidingextern bureau. Binnen programma Zuiveringsbeheer wordt krediet overgeheveld van het project rwzi Bunnik om het tekort te dekken.                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| MP Proj Utrecht deel 3 Waterlijn | <p>Op het deelproject prototype Nereda wordt een tekort geprognoseerd van circa € 82.000,-. Hier is melding van gemaakt in de AB vergadering van 13 februari 2013. Het tekort wordt gedekt uit de verkregen subsidie. Dit tekort kent een aantal oorzaken;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>i) BTW verhoging van 2%. Bij de kredietaanvraag voor het prototype Nereda is geen rekening gehouden met het nieuwe BTW percentage van 21% maar is nog gerekend met 19%. Dit resulteert in een meerkosten van € 40.000,-</li> <li>ii) De levering van kennisintensieve onderdelen en advieskosten door patenthouder DHV vallen hoger uit dan geraamd.</li> <li>iii) De tijdelijke stillegging van het project heeft geleid tot stagnatiekosten bij de aannemer. Deze zijn afgeprijsd voor een bedrag van € 42.000,-</li> </ul> |